

MAO ZEDONG

KIRJALLISUUDEN JA TAITEEN KYSYMYKSIÄ KÄSITTELEVÄSSÄ NEUVOTTELUKOKOUKSESSA JENANISSA PIDETYT PUHEET

Sosialismi.net
2005

ALKUSANAT (2. toukokuuta 1942)

Toverit! Olemme kutsuneet teidät tähän neuvottelukokoukseen vaihtamaan mielipiteitä kirjallisuuden ja taiteen alalla tehtävän työn sekä yleisen vallankumouksellisen työn välisestä yhteydestä turvataksemme vallankumouksellisen kirjallisuuden ja vallankumouksellisen taiteen oikean kehityksen, päästäksemme siihen, että vallankumouksellinen kirjallisuus ja vallankumouksellinen taide myötä vaikuttaisivat entistä hedelmällisemmin koko vallankumouksellisessa työssämme ja edistäisivät samalla kansallisen vihollisemme murskaamista ja kansallisen vapautuksemme tehtävien menestyksellistä ratkaisemista.

Käymme taistelua Kiinan kansan vapauttamiseksi eri rintamilla, käymme sitä kynällä ja pistimellä, toisin sanoen kulttuuririntamalla ja sotarintamalla. Voittaaksemme vihollisen meidän on ennen muuta nojattava armeijaan, jolla on kivääri. Mutta tämä armeija ei yksinään riitä: tarvitsemme vielä kulttuuriarmeijaa – sellaista armeijaa, jota ilman on mahdotonta tiivistää rivejämme ja saavuttaa voittoa vihollisesta. Sellainen kulttuuriarmeija on muodostunut Kiinassa »toukokuun 4. päivän liikkeen» ajoista lähtien ja auttanut Kiinan vallankumousta rajoittaen vähitellen imperialistisia hyökkääjiä palvelevan Kiinan feodaalisen kulttuurin ja comprador-kulttuurin vaikutuspiiriä ja heikentäen niiden voimia. Nyt Kiinan taantumukselle sen pyrkiessä vastustamaan uutta kulttuuria jää vain neuvoksi niin sanoakseni »vastata laatuun määrällä». Toisin sanoen, taantumuksellisilla on paljon rahaa, ja kun heillä ei ole tilaisuutta tarjota mitään hyvää, he ponnistelevat ulos nahoistaan tarjotakseen mahdollisimman paljon.

»Toukokuun 4 päivän liikkeen» ajoista lähtien kirjallisuus ja taide ovat tulleet varsin tärkeiksi kulttuuririntaman lohkoiksi ja niillä on ollut suurta menestystä. Liike vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen puolesta on kehittynyt laajaksi kymmenen vuotta kestäneen kansalaissodan aikana. Tämän liikkeen yleinen suuntaus on sattunut yhteen vallankumouksellisen sodan tarkoitusten kanssa, mutta käytännöllisessä työssä ne eivät ole

* "Comprador-porvaristo" on ns. alikehittyneiden maiden porvariston osa, joka tukee imperialismiin taloudellisia ja poliittisia pyrkimyksiä. *Julkaisijan huomautus.*

olleet läheisesti toisiinsa sidottuina, koska taantumus on eristänyt kaksi veljesarmeijaa toisistaan. Sodan alettua japanilaisia anastajia vastaan on Jenaniin ja muille anastajille tehtävän vastarinnan tukikohtien alueille alkanut saapua yhä enemmän vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen edustajia. Se on erittäin hyvä. Heidän saapumisensa tukikohtien alueille ei kuitenkaan sinänsä vielä merkitse, että he olisivat täydellisesti sulautuneet näiden tuki- kohtien kansanjoukkoihin. Mutta jos me tahdomme edistää vallankumouksellista työtämme, on sellainen sulautuminen välttämätöntä. Neuvottelukokouksen, jonka tänään avaamme, on autettava meitä muuttamaan kirjallisuus ja taide todella vallankumouksen yleisen mekanismin ainesosaksi, kansan yhteen liittämisen ja kasvattamisen mahtavaksi välineeksi, tehokkaaksi aseeksi, jolla voimme iskeä vihollista sen tuhoamiseen saakka, kansan auttamisen välineeksi sen yksimielisessä taistelussa vihollista vastaan. Mitä kysymyksiä meidän on ratkaistava saavuttaaksemme tämän tavoitteen? Luulen, että on ratkaistava kysymykset kirjallisuuden ja taiteen työn- tekijäin asenteesta, heidän suhteestaan elämän ilmiöihin, heidän toimintansa kohteesta, heidän työstään ja opiskelustaan.

K y s y m y s a s e n t e e s t a. Me olemme proletariaatin ja laajojen kansanjoukkojen asenteissa. Kommunistille se merkitsee, että hänen on oltava puolueen asenteissa, puoluekantaisuuden asenteissa ja uskollinen puoleen politiikalle. Onko kirjallisuuden ja taiteen työntekijöillämme virheitä ja epäselvyyksiä tämän kysymyksen ymmärtämisessä? Mielestäni on, ja monet toverit harhautuvat usein pois oikeasta asenteestamme.

K y s y m y s s u h t e e s t a e l ä m ä n i l m i ö i h i n. Asenne määrää myös konkreettisen suhtautumisen erilaisiin konkreettisiin ilmiöihin. Esimerkiksi: mitä meidän on tehtävä – onko ylistettävä vai paljastettava? Se riippuu suhtautumisestamme ilmiöihin. Mitä meidän on sitten tehtävä? Sanoisin, että meidän on tehtävä kumpikin – riippuen siitä kenen kanssa olemme tekemisissä. On kolmenlaisia ihmisiä: vihollisemme, yhteisrintamaliittolaisemme ja oman leirimme ihmiset, toisin sanoen kansanjoukot ja niiden etujoukko. Jokaiseen näihin kolmeen ihmislajiin meidän on suhtauduttava eri lailla. Vihollistemme – japanilaisten imperialistien ja kansan kaikkien vihollisten – suhteen vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen edustajien tehtävänä on heidän petomaisuutensa ja valheensa paljastaminen, heidän tappionsa väistämättömyyden osoittaminen, japanilaisia anastajia vastaan nousseen armeijan ja kansan innoittaminen yksimieliseen taisteluun, vihollisen päättävään murskaamiseen. Mitä tulee erilaisiin yhteisrintama- liittolaisiimme, niin meidän on sekä yhdyttävä heihin että arvosteltava heitä, ja tällöin on sekä yhtymistä että arvostelua eri liittolaisiin nähden toteutettava eri määrässä. Me hyväksymme heidän ponnistuksensa sodassa japanilaisia anastajia vastaan, ylistämme heidän saavutuksiaan, jos heillä on saavutuksia, mutta meidän on arvosteltava heitä, jos he eivät ole aktiivisia sodassa, on taisteltava päättävästi niitä heidän joukossaan olevia vastaan, jotka vastustavat kommunistista puoluetta ja kansaa, niitä vastaan, jotka luisuvat päivä päivältä yhä enemmän taantumuksen tielle. Mitä taas tulee kansanjoukkoihin, niin meidän on tietenkin ylistettävä niiden työtä ja taitoa, ylistettävä kansanarmeijaa, kansan puoluetta. Myös kansanjoukoilla on omat heikkoutensa. Proletariaatin riveissä on vielä aika paljon ihmisiä, jotka ovat säilyttäneet pikkuporvarillisen aatemaailman; talonpojille ja kaupunkien pikkuporvaristolle ovat ominaisia takapajuiset katsomukset, ja kaikki tämä vaikeuttaa niiden taistelua. Meidän on pitkän aikaa kasvatettava niitä kärsivällisesti, autettava niitä heittämään harteiltaan tämä taakka, autettava niitä taistelemaan puutteellisuksiensa ja virheitään vastaan, jotta ne voisivat kulkea nopeasti eteenpäin. Taistelun kulussa ne ovat jo muuttuneet tai muuttumassa, ja meidän kirjallisuutemme ja taiteemme tulee kuvata tätä uudelleen muuttumisen prosessia. Elleivät ne pidä itsepäisesti kiinni virheistään, ei meidän pidä yksipuolisiin näkemyksiin nojaten pilkata niitä tai, mikä olisi vieläkin pahempi, suhtautua niihin vihamielisesti – se olisi virhe. Sen mitä kirjoitamme, tulee edistää niiden yhteenliittymistä ja eteenpäinmenoa, auttaa kansanjoukkoja jatkamaan yksimielisesti taisteluaan, auttaa niitä vapautumaan kaikesta takapajuisuudesta ja kehittämään itsessään kaikkea vallankumouksellista, eikä suinkaan päinvastoin.

K y s y m y s t y ö m m e k o h t e e s t a, toisin sanoen siitä, ketä kirjallisuuden ja taiteen tuotteiden on palveltava. Sensin-Kansun-Ningsian Raja-alueella ja vastarintatuki-kohtien alueella pohjois- ja keski-Kiinassa on tähän kysymykseen vastattava kokonaan toisin kuin kuomintangin hallussa olevilla alueilla ja paljon suuremmassa määrin toisin kuin Šanghaissa ennen japanilaisvastaisen sodan alkamista. Šanghain kaudella vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen pääasiallinen käyttäjä oli opiskelijain, toimenhaltijain ja kauppayritysten työntekijöiden tietty osa; kuomintangin hallussa olevilla alueilla tämä piiri on jonkin verran laajentunut sodan alkamisen jälkeen, mutta suurin piirtein kysymys on kuitenkin samoista ihmisistä, sillä hallitus eristää siellä työläiset, talonpojat ja sotilaat vallankumouksellisesta kirjallisuudesta ja taiteesta. Täysin toisenlaiset olosuhteet meillä on tukikohtiemme alueella. Täällä kirjallisuuden ja taiteen käyttäjinä ovat työläiset, talonpojat, sotilaat ja vallankumouksellinen aktiivimme. Tukikohtien alueella on myös opiskelijoita, mutta he ovat kokonaan erilaisia kuin vanhan tyyppin opiskelijat. He ovat joko meidän aktiiviväkeämme, joka on saapunut opiskelemaan, tai tulevaa aktiiviväkeämme. Aktivistimme, sotamiehet joukko-osastoissa, työläiset tehtaissa ja talonpojat kylissä tahtovat lukutaidon opittuaan lukea kirjoja ja lehtiä; niin, ja lukutaidottomatkin tahtovat katsoa näytelmiä, nauttia maalaustaiteen tuotteista, laulaa lauluja ja kuunnella musiikkia. Juuri he ovatkin kirjallisuutemme ja taiteemme käyttäjiä. Ottakaamme esimerkiksi aktivistimme; älkää luulko että heitä on vähän; heitä on paljon enemmän kuin minkä tahansa kuomintangin hallussa olevissa piireissä ilmestyvän kirjan lukijoita. Siellä ei kirjan painos ylitä tavallisesti kahtatuhatta kappaletta; kolmenkin painoksen jälkeen se on kaikkiaan kuusi tuhatta kappaletta. Sen sijaan meidän tukikohtiemme alueilla olevan aktiivin lukumäärästä voidaan tehdä arvioita sen mukaan, että yksistään Jenanissa on lukutaitoisia aktivisteja enemmän kuin 10.000. Sen lisäksi monet näistä ovat kokeneita, karaistuneita vallankumouksellisia. He ovat saapuneet tänne maan eri puolilta ja matkustavat työhön eri seuduille. Sen vuoksi kasvatustyöllä näiden ihmisten keskuudessa on valtava merkitys. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijöidemme on autettava heitä todenteolla.

Kun kirjallisuuden ja taiteen tuotteet tarkoitetaan työläisille, talonpojille, sotilaille ja näiden aktiiviväelle, on välttämätöntä tuntea ja ymmärtää hyvin näitä ihmisiä. Mutta sitä varten, että voisi hyvin tuntea ja ymmärtää heitä, että oppisi tuntemaan ja ymmärtämään asioita ja ihmisiä puolue-elimissä ja valtaelimissä kylissä, tehtaissa, 8. ja Uudessa 4. armeijassa, on tehtävä hyvin suuri työ. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijöidemme on tietenkin harrastettava taiteellista luomistyötä, mutta tämän tehtävän – ihmisten hyvän tuntemuksen ja ymmärtämisen – täytyy olla heillä etutilalla. Miten on asia ollut tässä suhteessa kirjallisuuden ja taiteen työntekijöillämme tähän asti? Sanon, että heille on ollut luonteenomaista tietämättömyys ja ymmärtämättömyys; he ovat olleet samankaltaisia kuin »sankari, jolla ei ollut missä näyttää uljuuttaan». Puhuessani »tietämättömyydestä» tarkoitan että he eivät tunne ihmisiä. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijät eivät tunne niitä, ja toisinaan heillä ei ole minkäänlaista käsitystäkään niistä, joita he kuvaavat ja joita varten luovat tuotteitaan. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijämme eivät tunne työläisiä, eivät tunne talonpoikia, eivät tunne sotilaita eivätkä heidän aktiiviväkeään. Puhuessani »ymmärtämättömyydestä» tarkoitan, että he eivät ymmärrä kansan kieltä. He eivät osaa kunnolla kansanjoukkojen rikasta ja elävää kieltä. Eristyneinä joukoista ja viettäen tyhjää, sisällyksetöntä elämää monet kirjallisuuden ja taiteen työntekijät eivät ymmärrettävistä syistä tunne kunnolla kansan kieltä ja sen 'vuoksi he kirjoittavat tuotteensa värittömällä kielellä käyttäen usein keksimiään kummallisia sanoja ja ilmaisuja, jotka eroavat jyrkästi kansan kielestä. Monet toverit puhuvat mielellään kasvojen kääntämisestä joukkojen puoleen. Mutta mitä se merkitsee? Se merkitsee, että kirjallisuuden ja taiteen työntekijöidemme ajatusten ja tunteiden täytyy sulautua yhteen laajojen työläis-, talonpoikais- ja sotilasjoukkojen ajatusten ja tunteiden kanssa. Mutta sen saavuttamiseksi on välttämätöntä opiskella kunnolla joukkojen kieltä. Sillä jos sinulla on jo joukkojen kielessäkin paljon käsittämätöntä, niin mistä taiteellisesta luomistyöstä silloin voi olla puhuttakaan? Puhuessani siitä, että he ovat samankaltaisia kuin »sankari, jolla ei ollut missä näyttää uljuuttaan»,

tarkoitan, että joukot eivät ihastu heille tarjotusta »ylevien aatteiden» kokoelmasta, ja mitä enemmän nämä kirjallisuuden ja taiteen työntekijät yrittävät korostaa joukkojen edessä arvoaan, mitä enemmän he kuvittelevat olevansa »sankareita», mitä enemmän he yrittävät tarjoilla joukoille tätä »aatteittensa» kokoelmaa, sitä vähemmän he löytävät niille halukkaita vastaanottajia joukkojen keskuudesta. Jos tahdot, että joukot ymmärtäisivät (sinua, on sinun sulauduttava niiden kanssa yhteen, mutta sen saavuttamiseksi on uskallettava käydä läpi pitkä ja tuskallinenkin muovautumisprosessi. Tässä voin kertoa teille henkilökohtaisesta kokemuksestani, siitä miten oma psykologiani on muuttunut. Aikoinani opiskelin koulussa. Siellä omaksuin intellektuellin tottumuksen: minusta näytti alentavalta tehdä vähäisintäkään ruumiillista työtä muiden hienokätisten opiskelijain nähden, vaikkapa vain kantaa omia tavaroitani. Tuohon aikaan luulin, että puhtaampia maailmassa ovat intellektuellit, mutta työläiset ja talonpojat ovat likaisempaa väkeä. Saatoin pukeutua vieraan henkilön vaatteisiin, jos ne kuuluivat intellektuellille: minun mielestäni ne olivat puhtaat; mutta en olisi suostunut pukeutumaan työläisen tai talonpojan vaatteisiin, koska pidin niitä likaisina. Muututtuani vallankumoukselliseksi jouduin samoihin riveihin työläisten, talonpoikien ja vallankumouksellisen armeijan sotamiesten kanssa. Vähitellen tutustuin heihin hyvin ja he tutustuivat minuun. Silloin ja vasta silloin vapauduin lopullisesti porvarillisesta ja pikkuporvarillisesta psykologiasta, jonka porvarillinen koulu oli minuun ympäröinyt. Ja juuri silloin verratessani intellektuelleja, jotka eivät olleet saaneet uutta kasvatusta, työläisiin ja talonpoikiin, käsitin, että nämä sivistyneet eivät olleet puhtaita ja että työläiset ja talonpojat olivat kaikkein puhtaampia. Olkoonkin, että heidän kätensä ovat likaiset ja jalkansa lehmän lannassa – yhtä kaikki he ovat porvarillisia ja pikkuporvarillisia intellektuelleja puhtaampia. Tämä juuri merkitsi, että psykologiani oli muuttunut, että olin luopunut yhdestä luokasta ja lähentynyt toista. Sivistyneistöstä lähtöisin olevien kirjallisuuden ja taiteen työntekijöidemme täytyy muuttua kokonaan ideologisesti ja psykologisesti, jos he tahtovat saada joukkojen tunnustusta tuotteilleen. Ilman sellaista uudistumista, ilman sellaista muuttumista he eivät saa aikaan mitään kunnollista, heidän asiansa ei edisty.

Viimeinen kysymys on o p i s k e l u. Tarkoitan marxismin-leninismien tutkimista, yhteiskunnan tutkimista. Jokainen, joka nimittää itseään vallankumoukselliseksi marxilaiseksi kirjailijaksi ja vieläpä kommunistiseksi kirjailijaksi, on velvollinen tuntemaan marxismleninismiiä. Mutta eräät toverit eivät ole toistaiseksi omaksuneet riittävästi marxilaisuuden perusajatuksia. Niinpä marxilaisuuden perusväittäjä kuuluu, että oleminen määrää tajunnan, luokkataistelun ja kansallisen taistelun objektiivinen todellisuus määrää ajattelumme ja tunteemme. Eräät toverimme kääntävät kuitenkin kysymyksen pääläelle väittäen, että kaikessa täytyy muka lähteä »rakkaudesta». Jos puhutaan rakkaudesta, niin luokkayhteiskunnassa rakkauskin voi olla vain luokkaluonteista. Nämä toverit tavoittelevat kuitenkin jotain luokkien yläpuolella olevaa rakkautta, abstraktista rakkautta, abstraktista vapautta, abstraktista totuutta, abstraktista ihmisolemusta jne. Tämä osoittaa, että sellaiset toverit ovat porvariston voimakkaan vaikutuksen alaisia. On vapauduttava loppuun asti tästä vaikutuksesta ja ryhdyttävä vilpittömästi tutkimaan marxismleninismiiä. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijöiden on opittava taiteellista mestaruutta – se on epäilemätöntä; mutta marxismleninismi on tiede, jota kaikkien vallankumouksellisten on tutkittava, kirjallisuuden ja taiteen työntekijät eivät muodosta tästä poikkeusta. Heidän on tutkittava yhteiskuntaa, toisin sanoen tutkittava yhteiskunnan kaikkia luokkia, luokkien välisiä keskinäissuhteita ja kaikkien luokkien asemaa, niiden kokoonpanoa ja niiden psykologiaa. Vasta silloin, kun selvitämme itsellemme kaiken tämän, kirjallisuutemme ja taiteemme saavat rikkaan sisällön ja varman suunnan.

Tänään esitän käsittelymme johdannoksi vain nämä kysymykset ja toivon, että läsnäolevat lausuvat mielipiteensä sekä näistä että muista näiden kanssa yhteydessä olevista kysymyksistä.

LOPPUSANAT (23. toukokuuta 1942)

Toverit! Kuukauden kuluessa olemme kokoontuneet kolme kertaa. Totuutta etsiessään neuvottelukokouksen osanottajat ovat käyneet kiihkeää keskustelua. Muutamit kymmenet täällä esiintyneet puolueen jäsenet ja puoluetoverit ovat laajalti valaisseet ja konkretisoineet esitettyjä kysymyksiä. Luulen, että siitä on suurta hyötyä koko kirjallisuutemme ja taiteemme kehittämislle.

Pohtiessamme mitä kysymystä tahansa meidän on lähdettävä todellisuuden pohjalta eikä valmiista määritelmistä. Olisi väärin hakea oppikirjoista määritelmiä, mitä kirjallisuus on, mitä taide on ja näistä määritelmistä lähtien pyrkiä säätämään kirjallisuutemme ja taiteemme nykyisen kehityksen suuntaa sekä antaa arvioita näissä väittelyissä esitettyjen erilaisten mielipiteiden oikeellisuudesta. Olemme marxilaisia, ja marxilaisuus opettaa meitä kaikkia kysymyksiä tarkastellessamme pitämään lähtökohtana objektiivisesti olemassa olevia tosiasioita eikä abstraktisia määritelmiä ja viitoittamaan suuntamme, politiikkamme ja käytännölliset toimenpiteemme näiden tosiasioiden erittelyn pohjalta. Siten meidän on meneteltävä tässäkin tapauksessa, käsitellessämme työtä kirjallisuuden ja taiteen alalla.

Millaisten tosiasioiden kanssa me nyt olemme tekemisissä? Tosiasiat ovat tällaiset: viisi vuotta Kiinan sotaa japanilaisia anastajia vastaan; maailmansota fasismia vastaan; suurtilanherrojen ja suurporvariston asenteen epämääräisyys sodassa ja niiden vainopoliittikka kansaa vastaan; liike vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen puolesta »toukokuun 4 päivän liikkeen» ajoista alkaen, se valtava panos, jonka tämä liike on antanut Kiinan vallankumouksen hyväksi 23 vuoden ajan, samoin myös kaikki tuon liikkeen puutteellisuudet; se seikka, että 8. ja Uudella 4. armeijalla on demokraattiset tukikohdat niiden tehdessä vastarintaa japanilaisille anastajille; kirjallisuuden ja taiteen monilukuisten työntekijöiden läheinen yhteys näiden tukikohtien alueella 8. ja Uuteen 4. armeijaan sekä työläisiin ja talonpoikiin; eroavuudet työehdoissa ja tehtävissä, joita kirjallisuuden ja taiteen työn tekijät kohtaavat yhtäältä tukikohtien alueella ja toisaalta kuomintangin hallussa olevilla alueilla; kirjallisuuden ja taiteen aloja koskevat kiistakysymykset, jotka ovat syntyneet! Tällä hetkellä Jenanissa ja kaikkien tukikohtien alueella. Kaikki nämä ovat todella olemassa olevia, kiistämättömiä tosiasioita. Meidän on harkittava kaikkia ongelmiamme pitäen lähtökohtana näitä tosiasioita. Mitkä siis ovat meille pääkysymyksiä? Luulen, että niitä on ennen kaikkea kysymys kansanjoukkojen palvelemisen välttämättömyydestä ja kysymys siitä, miten niitä on palveltava. Jos näitä kahta kysymystä ei ratkaista tai jos ne ratkaistaan väärin, niin kirjallisuutemme ja taiteemme työntekijöiden toiminta ei varmasti vastaa tilanteen asettamia vaatimuksia, eikä heidän tehtäviään, ja silloin he törmäävät moniin sisäisiin ja ulkonaisiin vaikeuksiin. Loppusanoissani keskitän huomion juuri näihin kahteen kysymykseen ja koskettelen samalla eräitä toisiakin tähän liittyviä seikkoja.

I

Ensimmäinen kysymys: ketä kirjallisuutemme ja taiteemme tulee palvella? Marxilaiset ja erityisesti Lenin ovat oikeastaan jo aikoja sitten ratkaisseet tämän kysymyksen. Jo vuonna 1905 Lenin korosti, että kirjallisuutemme ja taiteemme tulee »palvella miljoonia ja kymmeniä miljoonia työtätekeviä»¹. Saattaa näyttää siltä, että kirjallisuutta ja taidetta harrastavien tovereittemme piirissä japanilaisille anastajille tehtävän vastarinnan tukialueilla tämä kysymys on jo ratkaistu, joten sitä ei tarvitsisi ottaa uudelleen esiin. Todellisuudessa asia ei kuitenkaan ole niin. Monet toverit eivät suinkaan ole vielä löytäneet tämän kysymyksen selvää ja oikeaa ratkaisua. Sen vuoksi heidän mielialansa, luomistyönsä, käyttäytymisensä ja katsomuksensa kirjallisuuden ja taiteen suuntaa koskevassa kysymyksessä eroavat väistämättömästi suuremmassa tai pienemmässä määrin joukkojen tarpeista, käytännöllisen taistelun tarpeista. Niiden monilukuisten kulttuurityöntekijöiden, kirjailijain, taiteilijain ja yleensä kirjallisuuden ja taiteen rintaman työntekijöiden joukossa, jotka yhdessä kommunistisen puolueen, 8. ja Uuden 4. armeijan kanssa suorittavat suurta vapautustyötä, saattaa tietenkin olla myös tilapäisesti mukaan lyöttäytyneitä aineksia, mutta kulttuuririntaman työntekijöiden valtava enemmistö antaa kaikki voimansa taisteluun yhteisen asian puolesta. Näiden toverien ansiosta on kaikessa työssämme kirjallisuuden, teatterin, musiikin ja kuvaamataiteiden alalla saavutettu hyvin suurta menestystä. Monet kirjallisuuden ja taiteen työntekijät liittyivät työhön vasta sen jälkeen, kun sota japanilaisia anastajia vastaan oli jo alkanut, toiset olivat tehneet vallankumouksellista työtä jo kauan ennen tätä sotaa, kokeneet raskaita kieltämyksiä ja vaikuttaneet teoksillaan laajoihin joukkoihin. Miksi siis edelleenkin sanomme, että näidenkään tovereiden keskuudessa ei ole vielä löydetty selvää ja oikeata vastausta kysymykseen, ketä kirjallisuuden ja taiteen täytyy palvella? Onko heidän keskuudessaan todellakin vielä sellaisia, jotka luulevat, ettei vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen pitä palvella laajoja kansanjoukkoja, vaan riistäjiä ja sortajia?

Riistäjiä ja sortajia palvelevan kirjallisuuden ja taiteen olemassaolo on tosiasia. Kirjallisuus ja taide, jotka palvelevat tilanherroja, ovat feodaalista kirjallisuutta ja feodaalista taidetta. Juuri se on Kiinan historian feodaalisen aikakauden hallitsevien luokkien kirjallisuutta ja taidetta. Tämän kirjallisuuden ja tämän taiteen vaikutus Kiinassa on tänäänkin vielä varsin voimakas. Kirjallisuus ja taide, jotka palvelevat porvaristoa, ovat porvarillista kirjallisuutta ja porvarillista taidetta. Esimerkiksi Liang Ši-tsiun² kaltaiset ihmiset, joita Lu Hsin ruoski, saarnaavat sanoissa luokkien yläpuolella olevan kirjallisuuden ja taiteen teoriaa, mutta käytännössä he puolustavat porvarillista kirjallisuutta, porvarillista taidetta ja vastustavat proletaarista kirjallisuutta, proletaarista taidetta. On myös kirjallisuutta ja taidetta, jotka palvelevat imperialisteja; sitä edustavat Tšou Tšo-senin ja Tšang Tše-pingin³ kaltaiset ihmiset. Se on kansallisen petoksen kirjallisuutta ja taidetta. Meidän kirjallisuutemme ja taiteemme ei tarvitse palvella edellä mainitunlaista väkeä, niiden

¹ Ks. V.I. Lenin, »Puoluejärjestö ja puoluekantainen kirjallisuus». Tässä kirjoituksessa Lenin hahmottelee proletaarisen kirjallisuuden tunnusomaisia piirteitä: »Siitä tulee vapaa kirjallisuus senvuoksi, ettei etuilo eikä virkaura, vaan sosialismin aate ja myötätunto työtätekeviä kohtaan värväävät uusia voimia sen riveihin. Siitä tulee vapaa kirjallisuus senvuoksi, ettei se palvele kyllästynyttä sankaritarta, eikä ikävystyneitä ja ihoittumisesta kärsiviä 'yläluokan kymmeniä tuhansia', vaan miljoonia ja kymmeniä miljoonia työtätekeviä, jotka muodostavat maan kukan, sen voiman, sen tulevaisuuden. Siitä tulee vapaa kirjallisuus, joka hedelmöittää ihmiskunnan vallankumouksellisen ajattelun viimeisen sanan sosialistisen proletariaatin kokemuksella ja elävällä työllä, kirjallisuus, joka luo jatkuvan keskinäisyyden menneisyyden kokemuksen (tieteellisen sosialismin, joka vie päätökseen sosialismin kehityksen sen alkeellisista, utopistisista muodoista) ja nykyisen kokemuksen (työläistoverien nykyisen taistelun) välillä.» (Teokset, osa 10, s. 30-31)

² Liang Ši-tsiu – Kiinan vastavallankumouksellisen kansallissosialistisen puolueen jäsen. Hän harjoitti pitkään taantumuksellisen amerikkalaisen porvariston aatteiden propagandaa kirjallisuuden ja taiteen alalla, taisteli itsepäisesti vallankumousta vastaan ja panetteli vallankumouksellista kirjallisuutta ja taidetta.

³ Tšou Tšo-sen ja Tšang Tše-ping siirtyivät Japanin vallattua vuonna 1937 Pekingin ja Šanghain japanilaisten anastajien puolelle.

tulee palvella kansaa. Sanoimme jo, että Kiinan uusi kulttuuri on nykyvaiheessa proletariaatin johtamien laajojen kansanjoukkojen imperialisminvastaista ja feodalisminvastaista kulttuuria. Kansalle todella läheistä on nyt vain se mikä syntyy proletariaatin johdolla, ja kaikki se mitä porvaristo johtaa, on vierasta kansanjoukoille. Tämä on tietysti totta myös uuteen kirjallisuuteen ja uuteen taiteeseen nähden, koska ne ovat uuden kulttuurin ainesosia. Meidän pitää omaksua vanhan Kiinan ja ulkomaiden rikas kirjallinen ja taiteellinen perintö ja parhaat kirjalliset ja taiteelliset perinteet, mutta samalla meidän täytyy pyrkiä saattamaan ne kansanjoukkojen palvelukseen. Emme lainkaan kieltäydy käyttämästä menneiden aikakausien kirjallisia ja taiteellisia muotoja, mutta nämä vanhat muodot uudistuvat meidän käsissämme ja saavat uuden sisällön, ja silloin ilmaantuvat uudet, vallankumoukselliset teokset, joiden kutsumuksena on palvella kansaa.

Mitä sitten ovat kansanjoukot? Laajoja kansanjoukkoja ovat työläiset, talonpojat, sotilaat ja kaupunkien pikkuporvaristo, jotka muodostavat 90 % maamme koko väestöstä. Sen vuoksi kirjallisuutemme ja taiteemme palvelevat ensiksi työläisiä – luokkaa, joka johtaa vallankumousta; toiseksi talonpoikia – monilukuisinta ja varmintaa liittolaistamme vallankumouksessa; kolmanneksi aseistettuja työläisiä ja talonpoikia, toisin sanoen 8. ja Uutta 4. armeijaa sekä muita kansan aseellisia joukko-osastoja – vallankumouksellisen sodan perusvoimia; neljänneksi kaupunkien pikkuporvariston työtätekeviä joukkoja ja myös sivistyneistöä, jotka niinkään ovat liittolaisiamme vallankumouksessa ja kykenevät yhteistyöhön kanssamme pitkäksi aikaa. Nämä neljä ihmisryhmää muodostavat Kiinan kansan valtavan enemmistön, ne ovat mitä laajimpia kansanjoukkoja.

Kirjallisuutemme ja taiteemme tulee palvella näitä neljää ihmisryhmää. Palvellaksemme näitä neljää ihmisryhmää meidän on puollettava proletaarista eikä suinkaan pikkuporvarillisista katsantokantaa. Kirjailijat, jotka pitävät sitkeästi kiinni pikkuporvarillisesta individualistisesta kannasta, eivät nykyisin kykene todenteolla palvelemaan työläisten, talonpoikien ja sotilaiden vallankumouksellisia joukkoja, sillä sellaiset kirjailijat tuntevat vetoa ensi sijassa vähälukuisen pikkuporvarilliseen sivistyneistöön. Juuri tässä on syy siihen, että osa tovereistamme ei ole pystynyt ratkaisemaan oikein, ketä kirjallisuutemme ja taiteemme oikeastaan on palveltava. En tarkoita tässä teoreettista vastausta kysymykseen. Riveissämme ei ole ainoatakaan ihmistä, joka teoreettisesti, sanoissa, olisi sitä mieltä, että työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukoilla olisi vähemmän merkitystä kuin pikkuporvarillisella sivistyneistöllä. Puhun tässä käytännöstä, sellaisten tovereiden toiminnasta. Eivätkö he käytännössä, tosiasiallisesti anna pikkuporvarilliselle sivistyneistölle suurempaa merkitystä kuin työläisille, talonpojille ja sotilaille? Luulen, että antavat. Monet toverit kiinnittävät liian suurta huomiota pikkuporvarillisen sivistyneistön tutkimiseen, sen psykologian erittelyyn; he kuvaavat pääasiassa intellektuelleja, antavat anteeksi näiden viat ja puolustelevat niitä sen sijaan että pyrkisivät saamaan heidät mukaansa lähestymään työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukkoja, osallistumaan työläisten, talonpoikien ja sotilasjoukkojen käytännölliseen taisteluun, kuvaamaan näiden joukkojen elämää, kasvattamaan näitä joukkoja. Monet toverit, jotka ovat peräisin pikkuporvarillisista piireistä ja ovat itse intellektuelleja, etsivät itselleen ystäviä vain sivistyneistön keskuudesta, kiinnittävät koko huomionsa sivistyneistön tutkimiseen ja kuvaamiseen. Jos le sitä tutkiessaan ja kuvatessaan olisivat itse proletariaatin kannalla, olisi se oikein. Asia ei kuitenkaan ole niin tai ei ole aivan niin. He ovat pikkuporvariston kannalla, he luovat teoksia, jotka ovat tavallaan pikkuporvareiden omia kuvia – varsin suuri määrä kirjallisuuden ja taiteen tuotteita saa meidät tästä vakuuttuneiksi. Monissa tapauksissa he antavat ehdottoman myötätuntonsa pikkuporvaristosta lähteneille intellektuelleille, ja kuvatessaan heidän vikojankin suhtautuvat niihin myötämielisesti, jopa kannustaenkin niitä. Mutta työläis-, talonpoikais- ja sotilasjoukoista nämä toverit ovat kaukana, he eivät ymmärrä eivätkä tutki näitä joukkoja, teillä ei ole niiden keskuudessa läheisiä ystäviä, he eivät osaa kuvata niitä. Silloinkin kun he yrittävät niitä kuvata, heidän onnistuu piirtää vain työtätekevän ihmisen ruumis, mutta mitä tulee olemukseen, he saavat aikaan vain saman pikkuporvarillisen intellektuellin olemuksen.

Eräissä mielessä nämä toverit pitävät työläisistä, talonpojista ja sotilaista, pitävät työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukosta nousseesta aktiiviväestä, mutta toisinaan ja eräissä suhteissa he eivät pidä niistä: heitä eivät miellytä näiden alkeellinen luova toiminta (seinälehdet, julisteet, kansanlaulut, kansantarut jne.). Toisinaan sekin herättää heidän kiinnostustaan, mutta he tutustuvat siihen vain tavoitellessaan eksotiikkaa, somistaakseen teoksiaan, jopa siinäkin mielessä, että saisivat todeta jotain takapajuista. Toisinaan he taas ilman muuta kääntävät halveksien selkensä tälle luovalle toiminnalle ja heitä kiinnostaa vain se, mikä on peräisin pikkuporvarillisesta sivistyneistöstä ja vieläpä porvaristostakin. Heidän jalkansa ovat vielä pikkuporvarillisen sivistyneistön maaperällä tai, jos käytettäisiin ylevämpää tyyliä, heidän sielunsa salaisissa sopukoissa istuu yhä vielä pikkuporvarillinen intellektuelli. He eivät siis vielä ole ratkaisseet tai eivät ole ratkaisseet riittävän selvästi ja oikein kysymystä siitä, ketä kirjallisuuden ja taiteen tulee palvella. Tällä en tarkoita ainoastaan Jenaniin äskettäin saapuneita ihmisiä; monet niistäkään, jotka ovat olleet rintamalla ja ovat jo useita vuosia tehneet työtä tukikohtien alueella, 8. ja Uudessa 4. armeijassa, eivät vielä ole ratkaisseet itselleen tätä kysymystä loppuun saakka. Ratkaistakseen sen itselleen lopullisesti on tarpeen pitkä aika, noin 8-10 vuotta. Mutta miten pitkä aika siihen tarvittaneenkin, me olemme velvolliset ratkaisemaan tämän kysymyksen, ratkaisemaan sen selvästi ja lopullisesti. Kirjallisuutemme ja taiteemme työntekijät ovat velvolliset suoriutumaan tästä tehtävästä, astumaan toiselle maaperälle; heidän velvollisuutensa on eläytyä syvällisesti työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukkoihin, olla kokonaan mukana käytännöllisessä taistelussa, siirtyä marxilaisuutta opiskellessaan ja yhteiskuntaa tutkiessaan vähitellen toiselle maaperälle, siirtyä työläisten, talonpoikien ja sotilaiden puolelle, proletariaatin puolelle. Vain sillä tavalla voimme luoda kirjallisuuden ja taiteen, jotka todenteolla palvelevat työläisiä, talonpoikia ja sotilaita, todella proletaarisen kirjallisuuden ja taiteen.

Kysymys siitä, ketä kirjallisuuden ja taiteen tulee palvella, on peruskysymys, periaatteellinen kysymys. Aikaisemmin ilmeni eräiden toverien kesken kiistoja, erimielisyyksiä, viha- mielisyyttä ja jakautumista, mutta ei tämän perustan ja periaatteellisen kysymyksen johdosta, vaan suhteellisen toisarvoisten ja vieläpä aivan muiden kuin periaatteellisten kysymysten johdosta. Mutta tästä periaatteellisesta kysymyksestä ei kiistelevien puolien kesken ollut erimielisyyttä, tässä suhteessa he päinvastoin olivat miltei yksimielisiä: kaikki he olivat taipuvaisia tietystä määrin väheksymään työläisiä, talonpoikia ja sotilaita, ilmensivät pyrkimystä joukoista irtautumiseen. Sanon tietystä määrin», sillä yleensä näiden tovereiden väheksyvä suhtautuminen työläisiin, talonpoikiin ja sotilaisiin, heidän suhtautumisensa joukoista eroaa siitä työläisten, talonpoikien sotilaiden väheksymisestä ja siitä joukoista irtautumisesta, mikä on luonteenomaista kuomintangille. Mutta sellaisia taipumuksia on kuitenkin olemassa. Ennen kuin tämä peruskysymys ratkaistaan, on vaikeaa ratkaista monia muitakaan kysymyksiä. Ottakaamme esimerkiksi lahkolaiset taipumukset kirjallisuuden ja taiteen työntekijöiden keskuudessa. Tämäkin on periaatteellinen kysymys; mutta lahkolaisista taipumuksista vapautuminen on taaskin mahdollista vain esittämällä ja toteuttamalla käytännössä tunnuksia: »on palveltava työläisiä ja talonpoikia», »on palveltava 8. ja Uutta 4. armeijaa», »on mentävä joukkoihin». Muulla tavalla on aivan mahdotonta torjua lahkolaisia taipumuksia. Lu Hsin lausui: »Yhdistyneen rintaman olemassaolon välttämätön ehto on yhteisen tavoitteen olemassaolo- — se että meillä ei ole yhtenäisyyttä, on todisteena siitä, ettemme ole osanneet asettaa itsellemme yhteistä tavoitetta, vaan pyrimme joko ahtaisiin ryhmäkunnallisiin tai vieläpä olennaisesti henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Jos taas tavoitteeksemme tulee työläisten ja talonpoikien laajojen joukkojen palveleminen, niin rintamamme muodostuu epäilemättä yhtenäiseksi»⁴. Tämä kysymys oli silloin esillä Šanghaissa ja se on nyt esillä Tšunkingissa. Mutta en ratkaiseminen loppuun saakka on siellä hyvin vaikeaa, yhtä vaikeaa kuin sen ratkaiseminen oli aikanaan Šanghaissa, sillä vallanpitäjät sortivat ja sortavat siellä kirjallisuuden ja taiteen vallankumouksellisia

4 Ks. Lu Hsinin puhetta »Vasemmistokirjailijoiden liitosta» kokoelmasta »Toisinajatteleva» (Kootut teokset, osa 4).

edustajia eivätkä anna heille tilaisuutta mennä työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukkoihin. Meillä täällä on kokonaan toisenlainen tilanne: me kannustamme kirjallisuuden ja taiteen vallankumouksellisia edustajia lähestymään aktiivisesti työläisiä, talonpoikia ja sotilaita, annamme heille täyden mahdollisuuden mennä joukkojen keskuuteen, täyden mahdollisuuden luoda todella vallankumouksellista kirjallisuutta ja taidetta. Sen vuoksi on esillä oleva kysymys meillä täällä lähellä ratkaisuaan. Mutta ratkaisun lähestyminen ei ole vielä täydellistä ja lopullista ratkaisua, ja jos me puhumme marxilaisuuden tutkimisen ja yhteiskunnan tutkimisen välttämättömyydestä, niin se on välttämätöntä nimenomaan tämän kysymyksen täydellisen ja lopullisen ratkaisemisen vuoksi. Puhumme elävästä marxilaisuudesta, elämässä ja kansanjoukkojen taistelussa todella toimivasta marxilaisuudesta emmekä marxilaisuudesta sanoissa. Muuttakaa marxilaisuus sanoista todellisen elämän marxilaisuudeksi, ja silloin ei lahkolaisuudelle jää tilaa, vaan ilmestyy mahdollisuus niin lahkolaisuuden lopettamiseen kuin myös lukuisien muidenkin edessämme olevien kysymysten ratkaisemiseen.

II

Kun on ratkaistu kysymys siitä, ketä kirjallisuuden ja taiteen tulee palvella, on ratkaistava myös seuraava kysymys: kuinka on palveltava, on ratkaistava – täällä esiintyneiden tovereiden sanoja käyttäen – se onko otettava suunta kirjallisuuden ja taiteen tason kohottamiseen vaiko niiden yleistajuisuuteen.

Aikaisemmin eräät toverit suhtautuivat toisinaan varsin ylenkatseellisesti tai ainakin väheksyvästi yleistajuisuuden vaatimuksiin. He kiinnittivät ylenmäärin huomiota tason kohottamistehtävään. Tähän tehtävään on tietenkin kiinnitettävä suurta huomiota, mutta olisi virheellistä korostaa sitä yksipuolisesti, eristetyksi ja ylenmääräisesti. Se tosiasia, että kysymys siitä, ketä kirjallisuuden ja taiteen on palveltava, ei ole saanut selvää ratkaisua, kuten edellä olen sanonut, näkyy myös tässä. Kun on jäänyt selittämättä, ketä on palveltava, ei ole voinut olla myöskään selvää kriteeriota yleistajuisuutta ja tason kohottamista koskevassa kysymyksessä, mistä nämä toverit puhuivat, vielä mahdottomampaa oli tietenkin löytää oikeata suhdetta molempien välillä. Koska kirjallisuutemme ja taiteemme tulee pääasiassa palvella työläisiä, talonpoikia ja sotilaita, niin yleistajuisuuden täytyy merkitä helppotajuisuutta työläisiä, talonpoikia ja sotilaita varten, ja tason kohottamisen lähtökohdانا täytyy pitää työläisten, talonpoikien ja sotilaiden tasoa. Mitä heille on tarjottava? Sitäkö, mitä feodaalisten tilanherrojen luokka tarvitsee ja minkä tämä luokka tajuaa helposti? Vai sitäkö, mikä on tarpeen porvaristolle ja minkä se tajuaa helposti? Vai sitäkö, mikä on tarpeen pikkuporvarillisille intellektuelleille ja minkä he tajuaavat helposti? Ei mitään näistä kolmesta. Vain sitä, mikä on tarpeen itselleen työläisille, talonpojille ja sotilaille ja minkä he tajuaavat helposti. Sen vuoksi työläisten, talonpoikien ja sotilaiden kasvattamistehtävän ratkaisemiseksi on sitä ennen tutustuttava työläisiin, talonpoikiin ja sotilaihin. Tämä on totta erikoisesti kirjallisuuden ja taiteen tason kohottamiseen nähden. On kohotettava jostakin lähtökohdasta katsoen. Ottakaamme esimerkiksi vesiämpäri: kohotetaanko se ilmasta eikä maasta? Mistä lähtökohdasta on sitten kohotettava kirjallisuuden ja taiteen tasoa? Feodaalien luokan tasoltako? Porvaristonko tasolta? Pikkuporvarillisten intellektuellien tasoltako? Ei miltään näistä kolmesta: kohotettava on vain työläis-, talonpoikais- ja sotilasjoukkojen tasolta. Tämä ei merkitse myöskään, että työläiset, talonpojat ja sotilaat on kohotettava feodaalien luokan, porvariston tai pikkuporvarillisen sivistyneistön »korkealle» tasolle, se merkitsee, että kirjallisuuden ja taiteen tasoa on kohotettava siihen suuntaan, jota itse työläiset, talonpojat ja sotilaat kulkevat eteenpäin, siihen suuntaan, jota proletariaatti kulkee eteenpäin. Tästä juuri seuraakin, että tehtävänä on ottaa oppia työläisiltä, talon- pojilta ja sotilailta. Vain heihin suuntautumalla voidaan

ymmärtää oikein kysymys kirjallisuuden ja taiteen yleistajuisuudesta ja niiden tason kohottamisesta, löytää oikea suhde niiden välillä.

Mistä lähteistä kaikki kirjallisuuden ja taiteen lajit saavat ravintonsa? Kirjallisuuden ja taiteen tuotteet ideologisina muotoina ovat tulosta tietyn yhteiskunnan elämän heijastelusta kulttuurin vallankumouksellisten edustajien tajunnassa. Itse kansan elämä sisältää mitä rikkaimpia aineskerrostumia luovaa kirjallis-taiteellista työtä varten. Se on luonnon tilassa olevaa ainesta, muovaamatonta ainesta, mutta samalla elävintä, rikkainta ja perustavinta ainesta. Ja tässä mielessä kaikki kirjallisuus ja kaikki taide kalpenevat sen edessä. Se on kaiken kirjallisuuden, kaiken taiteen ainoa, tyhjentyvätön ja ehtymätön lähde. Se on ainoa lähde, sillä se on ainoa mahdollinen, ja sen ohella ei voi olla mitään toista lähdettä. Eräät sanovat: eivätkö kirjailijain ja taiteilijain tuotteet, eivätkö entisajan ja ulkomaiden kirjallisuuden ja taiteen tuotteet voi myös olla lähteinä? Mutta olemassaolevat kirjallisuuden ja taiteen muistomerkit eivät ole lähde, vaan ainoastaan virta, joka itse saa alkunsa lähteestä: ne on luotu niiden aineiden pohjalla, joita entisajan tai ulkomaiden kirjailijat ja taiteilijat ovat ammentaneet luovaa työtään varten kansan elämästä omana aikanaan, omassa maassaan. Meidän on omaksuttava menneisyyden koko suurenmoinen kirjallinen ja taiteellinen perintö, otettava siitä arvostelevasti valikoiden kaikki mikä on hyödyllistä kannustimena luotaessa teoksia, jotka rakentuvat kansan elämästä, meidän aikanamme, meidän maassamme ammentetuista aineksista. Onko käytettävissämme sellainen kannustin vai eikö ole, se ei ole läheskään samantekevää: siitä riippuu, tuleeko kirjailijan tai taiteilijan tuotteista viimeistely vai kypsytymätön, hieno vai karkea, onko sen taso korkea vai matala, luoko tekijä tuotteitaan nopeasti vaiko hitaasti. Juuri sen vuoksi emme mitenkään voi kieltäytyä ottamasta perintönä ja käyttämästä työssämme kannustimena entisajan ja ulkomaiden kirjailijoiden ja taiteilijoiden tuotteita, vaikkapa ne olisivatkin feodaalisia tai porvarillisia. Perintö pysyy kuitenkin aina vain perintönä ja kannustin vain kannustimena; niihin ei saa vaihtaa omaa luomistyötä, ja se on mahdotontakin. Entisajan tai ulkomaisten tekijäin tuotteiden mekaaninen lainaaminen tai sokea jäljittely on tyhjänpäiväisintä, vahingollisinta kaavamaisuutta kirjallisuudessa ja taiteessa. Vallankumouksellisen kirjailijan tai taiteilijan Kiinassa, kirjailijan tai taiteilijan, joka antaa toiveita, täytyy mennä joukkoihin, täytyy mennä pitkäksi aikaa ja varauksitta, koko sydäimestään ja mielestään työläisten, talonpoikien ja sotilaiden joukkoon, taistelun tuoksinaan, luovan työn ainoalle, mitä avarimmalle ja mitä rikkaimmalle lähteelle tarkkaillakseen, havaitakseen, tutkiakseen ja eritelläkseen ihmisiä, yhteiskuntaa, kansanjoukkoja, elämän ja taistelun kaikkia eläviä muotoja, kaikkea kirjallistaiteellisen luomistyön perustavaa aineistoa. Vasta sen jälkeen voidaan ryhtyä luomistyöhön. Päinvastaisessa tapauksessa työstäsi tulee juureton ja sinusta tulee juuri se, mistä Lu Hsin jälkisäädöksessään niin ankarasti varoitti poikaansa – tyhjänpäiväinen kirjailija tai tyhjänpäiväinen taiteilija⁵.

Vaikka ihmiskunnan yhteiskunnallinen elämä on kirjallis- taiteellisen luomistyön ainoa lähde, vaikka se itse on sisällöltään mittaamattomasti elävämpi ja rikkaampi kuin kirjallisuus ja taide, ei kansa kuitenkaan tyydy yksistään siihen, vaan vaatii kirjallisuutta ja taidetta. Miksi? Siksi, että vaikka niin elämä kuin kirjallisuus ja taidekin ovat suurenmoisia, voi kirjallisuuden ja taiteen tuotteista kuvastuva elämä kuitenkin näyttää ja sen täytyy näyttää ylevämmältä, kirkkaammalta, keskitetyimmältä, tyypillisemmältä ja ihanteellisemmältä ja niin ollen myös täydellisemmältä kuin jokapäiväinen todellisuus. Vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen täytyy todellisesta elämästä aineksensa ammentamalla luoda mitä erilaisimpia hahmoja ja auttaa joukkoja viemään historiaa eteenpäin. Esimerkiksi, toiset kärsivät nälkää ja vilua, joutuvat sorron kohteeksi, toiset taas riistävät ja sortavat ihmisiä; sellaisia tosiasioita on kaikkialla, ja ihmiset kulkevat niiden ohi välinpitämättöminä. Kirjailijat ja taiteilijat sommittelevat yhteen näitä jokapäiväisiä ilmiöitä, hahmottelevat tyypeiksi niihin sisältyviä ristiriitoja ja taistelua ja luovat kirjallisuuden tai taiteen tuotteita, jotka herättävät

⁵ Ks. Lu Hsinin kirjoitusta »Kuolema» »Tsetseting» -nimisen kokoelman liitteestä (Valitut teokset, osa 6).

kansanjoukkoja, innostavat niitä, kutsuvat niitä yhdistämään voimansa taisteluun niiden olosuhteiden muuttamiseksi, joissa elävät. Jollei sellaista kirjallisuutta ja sellaista taidetta olisi, ei tämä tehtävä olisi täytettävissä tai sitä ei voitaisi täyttää tarmokkaasti ja nopeasti.

Mitä merkitsee kirjallisuuden ja taiteen yleistajuisuuden saavuttaminen ja mitä niiden tason kohottaminen? Millainen on näiden kahden tehtävän välinen suhde? Yleistajuiset teokset ovat yksinkertaisempia ja kansanomaisempia, ja sen vuoksi laajat kansanjoukot tajuavat ne tänään helpommin ja nopeammin. Korkeatasoisemmat teokset ovat hiotumpia, mutta sen vuoksi niiden luominen on vaikeampaa, ja tänään ne leviävät laajojen kansanjoukkojen keskuuteen yleensä vaikeammin ja hitaammin. Tällä hetkellä työläiset, talonpojat ja sotilaat käyvät kovaa, veristä taistelua vihollista vastaan. Feodaalien luokan ja porvariston pitkäaikaisen herruuden johdosta ovat työläiset, talonpojat ja sotilaat lukutaidottomia, oppimattomia. Sen vuoksi he vaativat tiukasti laajaa valistusliikettä, vaativat sellaisia tietoja ja sellaisia kirjallisuuden ja taiteen tuotteita, joita he tarvitsevat kipeästi ja joita he tajuavat helposti, sellaisia, jotka kohottaisivat heidän innostustaan taistelussa, lujittaisivat voiton uskoa, vahvistaisivat heidän yhtenäisyyttään ja edistäisivät heidän yksimielistä taisteluaan vihollista vastaan. Heihin nähden ensimmäisenä askeleena ei tule olla »kirjokuvien ompeleminen silkkiliinaan», vaan »hiilen hankkiminen talvipakkaseen». Sen vuoksi olennaisimpana tehtävänä nykyoloissa on yleistajuisuuden saavuttaminen. Tämän tehtävän halveksiminen tai aliarvioiminen olisi virhe. Työtä yleistajuisuuden saavuttamiseksi ja työtä tason kohottamiseksi ei kuitenkaan saa irrottaa toisistaan. Asia ei ole vain siten, että erät parhaimmat teokset ovat jo nykyisin joukoille tajuttavia, vaan myös siten, että laajojen joukkojen kulttuuritaso kohoaa lakkaamatta. Jos me yleistajuisuuteen pyrkiessämme kangistumme ainiaaksi samalle tasolle, jos me tarjoamme kuukaudesta toiseen, vuodesta vuoteen, päivä päivältä yhtä ja samaa, aina vain samaa »Paimenpoikaa»⁶, aina samoja hieroglyfejä – ihminen, käsi, suu, veitsi, härkä ja pässi⁷ – niin eikö opettaja tule loppujen lopuksi opetettavan kaltaiseksi? Ja mikä merkitys voi sellaisella työllä olla kirjallisuuden ja taiteen yleistajuisuuden edistämiseksi? Kansa vaatii helppotajuista kirjallisuutta ja taidetta, mutta tämän jälkeen se vaatii myös niiden tason kohottamista vuodesta vuoteen, kuukaudesta kuukauteen. Tässä yleistajuisuus merkitsee kansalle helposti tajuttavaa ja tason kohottaminen merkitsee tason kohottamista kansaa varten. Työssä tason kohottamiseksi ei ole lähdeittä jostakin epämääräisestä pisteestä avaruudessa eikä pysyttävä erossa todellisesta elämästä; on lähdeittä siltä tasolta, jonka joukot ovat jo saavuttaneet. Tason kohottamisen edellytyksenä on se mitä on jo saavutettu työssä kirjallisuuden ja taiteen lähentämiseksi joukkoihin ja mikä vuorostaan antaa suunnan viimeksi mainitulle. Jos otetaan esimerkiksi Kiina, niin täällä vallankumouksellisen liikkeen samoin kuin vallankumouksellisen kulttuurinkin kehitys tapahtuvat epätasaisesti; ne leviävät vähitellen. Yhdessä paikassa työ kirjallisuuden ja taiteen lähentämiseksi joukkoihin on jo käynnissä ja sen pohjalla on aloitettu jo tason kohottaminen; toisessa paikassa tämä työ ei vielä ole alkanutkaan. Sen vuoksi arvokas kokemus tason kohottamisesta yleistajuisuuden saavuttamisen pohjalla voi olla hyödyksi toisessa paikassa, jotta kumpikin työ tapahtuisi oikealla tavalla liiaksi mutkittelematta. Jos otetaan kansainvälinen mitta- suhde, niin ulkomaisten myönteinen kokemus, ensi tilassa Neuvostoliiton kokemus voi myös esittää osaa työmme ohjaamisessa. Tason kohottamisen täytyy siis meillä tapahtua sen pohjalla, mitä on saavutettu työssä yleistajuisuuden saavuttamiseksi, ja työssämme yleistajuisuuden saavuttamiseksi meidän on pidettävä ohjeenamme sitä, mitä on saavutettu tason kohottamisessa. Juuri sen vuoksi työ yleistajuisuuden saavuttamiseksi, mistä meillä on puhe, ei ainoastaan ole ehkäisemättä tason kohottamista, vaan päinvastoin luo pohjan tason kohottamistyölle, jonka puitteet ovat nyt

⁶ »Paimenpoika» on Kiinassa paljon levinnyt näytelmä lauluineen ja tansseineen. Siinä on kaksi osaa: paimenpoika ja maalaistyttö. Näytelmän sisältö käy selville paimenpojan ja tytön kaksinlaulusta. Japanilaisia anastajia vastaan käydyn sodan alkuvaiheessa tätä näytelmää käytettiin muuntamalla sen tekstiä vihollista vastaan käytävän taistelun aatteiden levittämiseksi ja erääseen aikaan se oli hyvin laajalti levinnyt.

⁷ Hieroglyfit, jotka merkitsevät sanoja »ihminen, käsi, suu, veitsi, härkä, pässi», ovat verraten yksinkertaiset kirjoitustapansa puolesta, ja vanhassa Kiinassa ne olivat ensimmäisinä äidinkielen oppikirjoissa alkeiskouluissa.

rajoitetut, ja valmistelee välttämättömiä edellytyksiä tälle työlle tulevaisuudessa, jolloin sen puitteet ovat paljon laavammat.

Paitsi sellaista kirjallisuuden ja taiteen tason kohottamista, jota kansanjoukot tarvitsevat välittömästi, on vielä sellaista tason kohottamista, jota ne tarvitsevat välillisesti: se on tason kohottamista aktiiviväkeä varten. Aktiiviväki muodostuu joukkojen edistyneimmistä aineksista: sillä on tavallisesti jonkin verran suurempi sivistysmäärä kuin kansanjoukoilla. Se tarvitsee aivan välttämättömästi korkeammalla tasolla olevaa kirjallisuutta ja taidetta, ja olisi virhe jättää tämä huomioon ottamatta. Se mitä tehdään aktiiviväkeä varten palvelee samaan aikaan täysin määrin myös laajoja joukkoja, sillä vain aktiiviväen avulla voidaan kasvattaa joukkoja ja ohjata niitä. Jos me luovumme tästä tavoitteesta, jos se mitä annamme aktiiviväelle ei voi auttaa sitä kasvattamaan joukkoja ja ohjaamaan niitä, on työmme tason kohottamiseksi tarkoituksetonta ja irrallaan pääperiaatteestamme – kansanjoukkojen palvelemisesta.

Yhteenvedon voidaan sanoa, että kirjallis-taiteellisen luomistyön aines, joka sisältyy kansan elämään ja jota vallankumouksellinen kirjailija tai taiteilija luovalla tavalla muo- vaa, muuttuu kirjallisuuden tai taiteen tuotteeksi, joka palvelee laajoja kansanjoukkoja ideologian muotona. Siihen kuuluvat korkeatasoinen kirjallisuus ja taide, jotka ovat kehittyneet alkeistasolla olleen kirjallisuuden ja taiteen pohjalla ja ovat tarpeen niille joukoille, joiden taso on korkeammalla, ensi- tilassa kansanjoukkojen aktiiviväelle; toisaalta siihen kuuluvat myös alkeistason kirjallisuus ja taide, jotka saavat suunnan korkeamman tason kirjallisuudelta ja taiteelta ja joita laajat kansanjoukot tavallisesti tarvitsevat eniten tänään. Niin korkeamman kuin alkeistasonkin kirjallisuutemme ja taiteemme palvelevat samassa määrin laajoja kansanjoukkoja, ennen muuta työläisiä, talonpoikia ja sotilaita; ne luodaan työläisiä, talonpoikia ja sotilaita varten, ja työläiset, talon- pojat ja sotilaat käyttävät niitä hyväkseen.

Ratkaistuamme kysymyksen tason kohottamisen ja yleistajuisuuden välisestä suhteesta voimme edelleen ratkaista myös kysymyksen suhteesta mestareiden ja niiden välillä, jotka tekevät kulttuurityötä joukkojen keskuudessa. Meidän kirjallisuutemme ja taiteemme mestareiden tehtävänä ei ole palvella ainoastaan aktiiviväkeä, vaan pääasiallisesti laajoja joukkoja. Meidän sanataiteilijoidemme on kiinnitettävä huomiota seinälehtiin, joita joukot julkaisevat, sekä sotilasjoukko-osastojen ja maaseudun kirjeenvaihtajien työhön; näyttämötaiteilijoidemme on kiinnitettävä huomiota pieniin näyttelijäryhmiin sekä joukko- osastoissa että kylissä; musiikin mestareittemme on kiinnitettävä huomiota lauluihin, joita joukot laulavat; kuvataiteitten mestareittemme on kiinnitettävä huomiota niihin kuvataiteen muotoihin, joita joukot luovat. Kaikkien näiden tovereiden on oltava mitä läheisimmässä yhteydessä toveriin, jotka tekevät kulttuurityötä joukkojen keskuudessa, ja yhtäältä on autettava ja ohjattava näitä, mutta toisaalta otettava heistä oppia, saatava heidän välityksellään ravintoa, rikastuttava kansanjoukoista tulevilla elävöittäville mehuilla, jottei mestaruus muuttuisi juurettomaksi, joukoista irtaantuneeksi, todellisuudesta irtaantuneeksi, sisällyksettömäksi ja elinkyvyttömäksi. Meidän on kunnioitettava mestareita; he ovat asiallemme hyvin arvokkaita. Meidän on kuitenkin sanottava heille, että kaiken kirjallisuuden ja taiteen vallankumouksellisen edustajan työllä voi olla sisältöä vain siinä tapauksessa, jos hän on sidottu joukkoihin, kuvastaa joukkojen elämää, esiintyy joukkojen uskollisena airueena. Joukkoja voi kasvattaa vain olemalla niiden edustaja; joukkojen opettajaksi voi tulla vain asettumalla niiden oppilaaksi. Jos taas joku luulee itseään joukkojen herraksi, kuvittelee olevansa aristokraatti, joka istuu tärkeänä korkealla »roskaväen» yläpuolella, niin olkoonpa hänen lahjansa kuinka suuret tahansa, joukoille ne eivät ole tarpeen ja hänen työnsä on näköaloja vailla.

* Marxilla "ideologia" oli todellisuuden virheellistä, vääristynyttä tiedostamista. Myöhemmin Leninillä, kuten myös tässä Maolla, "ideologia" tarkoitti tapaa, jolla todellisuus tiedostetaan (feodaalinen, porvarillinen ja proletaarinen "ideologia"). Marxille kommunismi ei ollut "ideologiaa" tai "aatetta", vaan tiedettä. *Julkaisijan huomautus.*

Eikö meidän tällainen asenteemme ole utilitaristinen, hyötymoraalia edustava? Materialistit eivät vastusta utilitarismia yleensä, vaan ainoastaan feodaalista, porvarillista, pikkuporvarillista utilitarismia, niitä teeskentelijöitä, jotka sanoissa vastustavat utilitarismia, mutta käytännössä ovat kaikkein itsekkäimpiä ja lyhytnäköisimpiä utilitaristeja. Maailmassa ei ole ihmisiä, jotka olisivat utilitarismin yläpuolella; luokkayhteis- kunnassa jokainen lähtee oman luokkansa hyötynäkökohdista. Me olemme proletaarisia, vallankumouksellisia utilitaristeja, me pidämme lähtökohtanamme niiden laajojen joukkojen nykyisten ja tulevien etujen yhteisyyttä, jotka muodostavat yli 90 % koko väestöstä. Me olemme vallankumouksellisia utilitaristeja, jotka asettavat itselleen hyvin laajat ja pitkälle tähtäävät tavoitteet, emmekä ahtaita utilitaristeja, jotka näkevät vain osittaisen ja ohimenevän. Siten esimerkiksi luomalla teoksia, jotka miellyttävät vain suppeaa henkilöpiiriä eivätkä ole tarpeen kansan enemmistölle, vaan toisinaan aiheuttavat sille vahinkoakin, mutta joita työnnetään väkisin markkinoille, propagoidaan joukkojen keskuudessa itsensä tekijän tai suppean henkilöpiirin hyödyksi – näiden vielä samalla syyttäessä joukkoja utilitarismista – ei ainoastaan loukata joukkoja, vaan todistetaan vielä, että itse tekijä ei ymmärrä omaa mitättömyyttään. Taiteen tuotetta voidaan pitää hyvänä vain siinä tapauksessa, jos se tuottaa todellista hyötyä kansan- joukoille. Vaikka olisit luonut sellaisenkin laulun kuin »Valkoista lunta aurinkoisena keväänä», mutta jos siitä toistaiseksi nauttii vain pieni ihmisryhmä ja joukot laulavat yhä vielä »Tavallista kylän miestä»⁸, ja jos et yritä kohottaa niiden tasoa, vaan ainoastaan moitat niitä, niin koko moitiskelusi menee hukkaan. Tehtävänäme on yhdistää »Valkoista lunta aurinkoisena keväänä» ja »Tavallinen kylän mies» toisiinsa, yhdistää kirjallisuuden ja taiteen tason kohottaminen niiden yleistajuisuuteen. Ilman sellaista yhdistämistä joutuu minkä tahansa mestarin korkeinkin taide väistämättömästi palvelemaan vain suppean ihmispiirin etuja. Jos hän taas ryhtyy väittämään, että tässä näkyy hänen »ylevyytensä», on se hänen puoleltaan vain vaateliaisuutta, jota joukot eivät hyväksy.

Sen jälkeen kun on otettu perussuunnaksi se, että kirjallisuuden ja taiteen on palveltava työläisiä, talonpoikia ja sotilaita ja on ratkaistu kysymys siitä, kuinka heitä on palveltava, voidaan ratkaista kaikki muutkin kysymykset, kuten esimerkiksi kysymys siitä, onko kuvattava todellisuuden valoisia vai pimeitä puolia, kysymys yhteenliittymisestä jne. Jos me kaikki otamme tämän perussuunnan, niin kirjallisuuden ja taiteen työntekijämme, kirjalliset ja taiteelliset oppilaitoksemme, kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsittelevät julkaisumme, kirjailija- ja taiteilijajärjestömme ja koko toimintamme kirjallisuuden ja taiteen alalla tulevat seuraamaan tätä suuntaa. Siitä poikkeaminen merkitsisi virheeseen lankeamista. Kaikki mikä ei vastaa tätä suuntausta, on korjattava asian vaatimalla tavalla.

III

Nyt kun olemme todenneet, että kirjallisuutemme tulee palvella laajoja kansanjoukkoja, voimme siirtyä kysymykseen kirjallisuutta ja taidetta koskevan puolueemme työn sekä koko puolueen välisestä keskinäisyydestä, ja myös kysymykseen kirjallisuutta ja taidetta koskevan puolueemme työn ja ei- kommunistien tällä alalla tekemän työn välisestä yhteydestä, toisin sanoen kysymykseen kirjallisuuden ja taiteen työntekijöiden yhteisrintamasta.

Aloitamme ensimmäisestä kysymyksestä. Nykymaailmassa kaikki kulttuuri, ja siten myös kirjallisuus ja taide, kuuluu tietyille luokille ja seuraa tiettyä poliittista suuntausta. Taidetta taiteen vuoksi, luokkien yläpuolella olevaa taidetta, politiikasta sivussa kehittyvää tai siitä

⁸ »Valkoista lunta aurinkoisena keväänä» ja »Tavallinen kylänmies» ovat laulujen nimiä Tšun ruhtinaskunnan ajoilta (3. vuosisata eaa.). Ensimmäisen laulun aihe on monimutkaisempi, toisen yksinkertaisempi. Kiinalaisen kirjallisuuden antologiassa »Vensiuaniassa» »Sung Jun kysymyksissä ruhtinas Tšulle» kerrotaan, miten joku alkoi Tšun ruhtinaskunnan pääkaupungissa laulaa »Valkoista lunta aurinkoisena keväänä», jolloin »hänen lauluun toisti vain muutama kymmenen ihmistä», mutta kun hän alkoi laulaa »Tavallista kylän miestä», niin tuhannet ihmiset yhtyivät lauluun.

riippumatonta taidetta ei todellisuudessa ole olemassa. Proletaarinen kirjallisuus ja taide ovat osa proletariaatin koko vallankumouksellisesta toiminnasta, tai niin kuin Lenin sanoo, »vallankumouksen yhteisen mekanismin ratas ja ruuvi»⁹. Sen vuoksi asema, minkä puolueen työ kirjallisuuden ja taiteen alalla ottaa sen koko vallankumouksellisessa toiminnassa, on täysin määriteltävissä ja tarkoin todettavissa; tämä työ palvelee vallankumouksellisia tehtäviä, jotka puolue on ottanut vallankumouksen tiettyssä vaiheessa. Tämän kieltäminen merkitsee vaipumista dualismiin ja pluralismiin, ts. itse asiassa trotskilaiselle kannalle: »politiikka marxilaista, taide porvarillista». Emme suistu ylenmääräiseen, mahdottomuuteen menevään kirjallisuuden ja taiteen tärkeyden tähdentämiseen, mutta emme suostu myöskään aliarvioimaan niiden merkitystä, Kirjallisuus ja taide palvelevat politiikkaa, mutta ne itse vuorostaan vaikuttavat suuresti politiikkaan. Vallankumouksellinen kirjallisuus ja taide ovat osa vallankumouksen koko asiasta, ne ovat sen ratas ja ruuvi. Vaikka ne jäävätkin jälkeen toisista vieläkin tärkeämmistä osista merkityksensä, tärkeytensä ja vuoronsa puolesta, ne ovat kuitenkin yleisen mekanismin ratas ja ruuvi, vallankumouksen koko asian välttämätön osa. Ellei ole olemassa edes alkeellisinta, edes yksinkertaisinta kirjallisuutta ja taidetta, ei vallankumous voi kehittyä eteenpäin eikä voi voittaa. Olisi virhe olla käsittämättä tätä. Edelleen, kun me sanomme kirjallisuuden ja taiteen palvelevan politiikkaa, tarkoitamme luokkapolitiikkaa, kansanjoukkojen politiikkaa emmekä poliittisten toimihenkilöiden suppean ryhmän politiikkaa. Poliitiikka – riippumatta siitä, onko se vallankumouksellista vai vastavallankumouksellista – on aina luokan taistelua luokkaa vastaan eikä pienen ihmisryhmän toimintaa. Vallankumouksellisen taistelun ideologisella rintamalla, taiteen rintamalla, täytyy ehdottomasti palvella poliittista taistelua, sillä luokkien ja joukkojen tarpeet voivat saada keskitetyn ilmaisun vain politiikan välityksellä. Ne vallankumoukselliset poliittiset toimihenkilöt – ammattipoliitikot, jotka ovat omaksuneet vallankumouksellisen poliittisen tieteen, toisin sanoen osaavat vallankumouksellisen politiikan taidon, ovat vain monien miljoonien kansan keskuudessa vaikuttavien poliittisten toimihenkilöiden johtajia, ja heidän tehtävänä on yleistää näiden kansan poliittisten toimihenkilöiden mielipiteitä, viimeistellä niitä ja viedä ne sitten takaisin joukkoihin, jotta joukot ottaisivat ne vastaan ja toteuttaisivat elämässä; meidän poliittiset toimihenkilömme eivät lainkaan ole sellaisia aristokraattisia »poliitikkoja», jotka valavat kannuja kammioittensa seinien sisällä, pitävät itseään suurina älyniekkoina ja harrastavat itsensä mainostamista: »meidän firmamme on kaikkien ylä- puolella – pyydämme, ettei meitä sekoitettaisi toisiin!» Tässä onkin periaatteellinen ero proletaaristen ja rappeutuneiden porvarillisten poliittisten toimihenkilöiden välillä. Juuri tämän vuoksi ja vain tämän vuoksi on mahdollista täydellinen yhtenäisyys kirjallisuutemme ja taiteemme poliittisen suuntauksen ja totuudellisuuden kesken. Ellei tätä ymmärretä, jos mataloitettaisiin proletaarista politiikkaa ja proletaarisia poliittisia toimihenkilöitä, niin se olisi väärin.

Nyt siirrymme kysymykseen yhteisrintamasta kirjallisuudessa ja taiteessa. Kirjallisuus ja taide palvelevat politiikkaa; ja koska politiikan ensimmäisenä, perustavana kysymyksenä Kiinassa on tänään taistelu japanilaisia anastajia vastaan, niin kommunistien, jotka työskentelevät kirjallisuuden ja taiteen alalla, täytyy ennen muuta liittyä yhteen kaikkien kirjallisuuden ja taiteen ei-kommunististen edustajien kanssa (puolueelle myötämielisistä ja pikkuporvarillisista kirjallisuuden ja taiteen työntekijöistä alkaen kaikkiin niihin porvarillisiin ja tilanherroja palveleviin kirjallisuuden ja taiteen edustajiin saakka, jotka kannattavat taistelua anastajia vastaan) japanilaisia anastajia vastaan käynnissä olevan taistelun pohjalla. Edelleen, on liityttävä yhteen demokratian pohjalla; kun taas osa niistä kirjallisuuden ja taiteen edustajista, jotka kannattavat taistelua anastajia vastaan, ei hyväksy tätä pohjaa, niin yhteenliittymisen puitteetkin tulevat tässä tapauksessa olemaan väistämättömästi jonkin verran ahtaammat. Vihdoin on liityttävä yhteen kirjallisuuden ja taiteen erikoiskysymysten ympärille, kysymysten, jotka koskevat taiteellisen luomistyön menetelmää ja tyyliä. Me

⁹ Ks. V.I. Lenin, »Puoluejärjestö ja puoluekantainen kirjallisuus». Lenin kirjoittaa: »Kirjallisuuden asian täytyy tulla yleisproletaarisen asian osaksi, 'rattaaksi ja ruuviksi' yhdessä yhtenäisessä, suuressa sosialidemokraattisessa mekanismissa, jonka koko työväenluokan koko tietoinen etujoukko panee käyntiin» (Teokset, 10 osa, s. 27.)

kannattamme sosialistista realismia, mutta monet kirjallisuuden ja taiteen edustajat torjuvat sen, ja sen vuoksi yhteenliittymisen puitteet tulevat tässä olemaan vielä suppeammat. Toisten kysymysten yhteydessä tapahtuu yhteenliittymistä, toisten yhteydessä on taistelua ja arvostelua. Kaikki nämä ovat itsenäisiä kysymyksiä, mutta samalla ne ovat toisiinsa sidottuja, ja sen vuoksi niissäkin kysymyksissä, jotka edistävät yhteenliittymistä, kuten esimerkiksi kysymyksessä taistelusta japanilaisia anastajia vastaan, esiintyy kuitenkin sekä taistelua että arvostelua. Mutta jos yhteenliittymistä toteutetaan yhteisrintaman sisällä ilman, että käydään taistelua tai jos harjoitetaan, kuten muutamat toverit aikaisemmin ovat tehneet, oikeisto-opportunistista antautumis- ja perässälaahustamispolitiikkaa tai »vasemmisto»-oportunistista ei-kommunistien syrjimisen ja lahkolaisuuden politiikka – niin kaikki tämä merkitsee virheellisen linjan noudattamista. Tämä pitää paikkansa sekä politiikkaan että taiteeseen nähden.

Kirjallisuuden ja taiteen pikkuporvarillisilla edustajilla on Kiinassa näkyvä paikka niiden voimien keskuudessa, jotka muodostavat yhteisrintaman kirjallisuuden ja taiteen alalla. Heidän katsomuksissaan ja tuotteissaan on paljon vikoja, mutta samaan aikaan nämä henkilöt pyrkivät jossakin määrin lähestymään vallankumousta, jossakin määrin lähestymään työkansaa. Sen vuoksi on erikoisen tärkeä tehtävä auttaa heitä pääsemään vioistaan, taistella näiden henkilöiden vetämiseksi mukaan työkansaa palvelevan rintaman riveihin.

IV

Yksi tärkeimmistä keinoista taistelussa kirjallisuuden ja taiteen rintamalla on kirjallisuuden ja taiteen arvostelu. Tätä arvostelua on kehitettävä; aikaisemmin on tämänsuuntaista työtä tehty aivan riittämättömästi, ja toverit ovat täällä oikein huomauttaneet siitä. Kirjallisuuden ja taiteen arvostelu on monimutkainen ongelma, joka vaatii syvällistä erikoistutkimusta. Tässä tahdon pysähtyä erikoisesti vain peruskysymykseen – kysymykseen arvostelun kriteeriosta ja sen ohella selvittää lyhyesti mielipiteeni erillisistä kysymyksistä, joita eräät toverit ovat ottaneet esille, ja kosketella myös eräitä virheellisiä katsomuksia.

Kirjallisuuden ja taiteen arvostelussa on kaksi kriteeriota: poliittinen ja taiteellinen.

Poliittisen kriteerion valossa kaikki mikä edistää taistelua japanilaisia anastajia vastaan ja kansan voimien yhdistämistä, kaikki mikä vahvistaa kansanjoukkojen moraalista yhtenäisyyttä, kaikki mikä ehkäisee liikettä taaksepäin ja auttaa liikettä eteenpäin – kaikki se on hyvää; ja päinvastoin kaikki mikä ei edistä taistelua japanilaisia anastajia vastaan eikä kansan yhteenliittymistä, kaikki mikä synnyttää moraalista rikkinäisyyttä kansanjoukoissa, kaikki mikä vaikeuttaa liikettä eteenpäin ja vetää ihmisiä takaisinpäin – kaikki se on huonoa. Mutta mihin meidän on viime kädessä nojattava päätelmissämme puhuessamme hyvästä ja huonosta: vaikutteisiinko (ts. subjektiivisiin toivomuksiin) vai tuloksiin (ts. yhteiskunnalliseen käytäntöön?) Idealistit korostavat itsepintaisesti vaikutteiden merkitystä ja kieltävät tulosten merkityksen; mekaanisen materialismin kannattajat korostavat itsepintaisesti tulosten merkitystä ja kieltävät vaikutteiden merkityksen. Päinvastoin kuin nämä molemmat me tarkastelemme dialektis-materialistisista asenteista vaikutteita ja tuloksia niiden ykseydessä. Vaikutteiden, jotka tarkoittavat joukkojen parasta, täytyy olla erottamattomassa yhteydessä tuloksiin, jotka saavat joukkojen tunnustuksen, niiden tulee, muodostaa ykseys. Jos vaikutteet tarkoittavat henkilökohtaisia tai ahtaan ryhmäkunnan etuja, niin se on kelvotonta; jos vaikutteet tarkoittavat joukkojen etuja, mutta eivät johda tuloksiin, jotka saisivat joukkojen tunnustuksen ja tuottaisivat, joukoille hyötyä, niin sekään ei kelpaa. Ovatko tekijää ohjanneet oikeat ja hyvät vaikutteet, ts. mitkä ovat hänen vaikutteensa, sitä ei ole

arvosteltava hänen julistustensa perusteella, vaan sen mukaan, miten hyödyllisiä hänen toimintansa (ennen muuta hänen teostensa) tulokset ovat laajoille yhteiskuntakerroksille. Yhteiskunnallinen käytäntö ja sen tulokset ovat kriteeriona subjektiivisia toivomuksia tai vaikutteita arvioitaessa. Lahkolaisuuden täytyy olla vierasta kirjallisuus- ja taidearvostelullemme; pitäen ohjeenamme yleistä periaatetta, yhteenliittymistä taisteluun japanilaisia anastajia vastaan, meidän on sallittava kirjallisuuden ja taiteen tuotteita, jotka kuvastavat mitä erilaisimpia poliittisia katsomuksia, mutta samaan aikaan arvostelumme tulee pysyä vankasti periaatteellisissa asenteissa: on arvosteltava terävästi ja tuomittava kaikki kirjallisuuden ja taiteen tuotteet, jotka sisältävät epäkansallisia, epätieteellisiä, kansanvastaisia ja kommunisminvastaisia katsomuksia, sillä sekä vaikutteittensa että tuloksiansa puolesta sellaiset luvalla sanoen »tuotteet» häiritsevät yhteenliittymistä taisteluun japanilaisia anastajia vastaan.

Taiteellisen kriteerion valossa kaikki mikä on suhteellisen korkealla taiteellisella tasolla, on hyvää tai suhteellisen hyvää, mutta kaikki mikä on suhteellisen alhaisella taiteellisella tasolla, on huonoa ja suhteellisen huonoa. Tässäkin on tietysti arvioitava tuotteen sosiaalista hyötyä. Kirjailijain ja taiteilijain keskuudessa tuskin on ihmisiä, jotka eivät pitäisi omia tuotteitaan erinomaisina. Arvostelumme täytyy sallia mitä erilaisimpien taideteosten vapaa kilpailu, mutta samaan aikaan on aivan välttämätöntä arvioida oikein niiden ansiot, pitäen lähtökohtana taidetta käsittelevän tieteen vaatimuksia, jotta taide, joka on suhteellisen alhaisella tasolla, täydellistyisi vähitellen ja tulisi suhteellisen korkeatasoiseksi taiteeksi ja jotta taide, joka ei vastaa laajojen joukkojen taistelun vaatimuksia, tulisi näitä vaatimuksia vastaavaksi taiteeksi.

On siis olemassa kaksi kriteeriota: poliittinen ja taiteellinen; mikä on sitten niiden keskinäissuhde? Poliitiikan ja taiteen välille ei saa asettaa yhtäläisyysmerkkiä, samoin kuin sitä ei saa asettaa yleisen maailmankatsomuksen ja taiteellisen luomistyön ja taidearvostelun metodien välille. Me emme kiellä ainoastaan abstraktista, ehdottomasti muuttumatonta poliittista kriteeriota, vaan kiellämme myös abstraktisen, ehdottomasti muuttumattoman taiteellisen kriteerion; jokaisella luokalla jokaisessa luokkayhteiskunnassa on oma erityinen kriteerionsa, sekä poliittinen että taiteellinen. Jokainen luokka jokaisessa luokkayhteiskunnassa asettaa kuitenkin aina poliittisen kriteerion ensimmäiselle tilalle ja taiteellisen toiselle. Porvaristo hylkää aina proletaarisen kirjallisuuden ja taiteen tuotteet, miten suuret niiden taiteelliset ansiot lienevätkään. Proletariaatin on määriteltävä suhteensa menneiden aikakausien kirjallisuuden ja taiteen tuotteisiin ennen muuta riippuen siitä, millaista suhdetta kansaan tietty teos ilmaisee ja onko sillä ollut edistykseellinen merkitys historiassa. Saattaa olla poliittisesti perinpohjin taantumuksellisia teoksia, joilla samaan aikaan on ehkä eräänlaista taiteellisuutta. Mutta mitä taiteellisempi sisällöltään taantumuksellinen teos on, sitä voimakkaammin se pystyy myrkyttämään kansaa ja sitä päättävämmän se on hylättävä. Kaikkien riistäjäluokkien kirjallisuuden ja taiteen yhteinen ominaisuus niiden rappiokaudella on ristiriita taantumuksellisen poliittisen sisällön ja taiteellisen muodon välillä. Me taas vaadimme politiikan ja taiteen ykseyttä, sisällön ja muodon ykseyttä, vallankumouksellisen poliittisen sisällön ja mahdollisimman täydellisen taiteellisen muodon ykseyttä. Taiteellisessa suhteessa puutteelliset teokset, niin edistykseellisiä kuin ne poliittisesti saattavat ollakin, eivät kuitenkaan vaikuta tehokkaasti. Sen vuoksi arvostellessamme taiteen tuotteita, jotka sisältävät virheellisiä poliittisia katsomuksia, me vastustamme samaan aikaan myös taipumusta kirjoittaa »agitprop-teoksia», jotka sisältävät vain oikeita poliittisia katsomuksia, mutta ovat taiteellisesti avuttomia. Kirjallisuudessa ja taiteessa meidän on käytävä taistelua kahdella rintamalla.

Mainitut taipumukset ovat ominaisia monille tovereillemme. Monet toverimme ovat taipuvaisia suhtautumaan väheksyen tuotteittensa taiteelliseen puoleen, ja sen vuoksi heidän pitäisi kiinnittää huomiota taiteellisen tasonsa kohottamiseen. Olen kuitenkin sitä mieltä, että erikoisen suuri merkitys nyt on poliittisella puolella. Eräillä tovereilla ei ole

alkeellisimpiakaan poliittisia tietoja, minkä johdosta heillä esiintyy kaikenlaisia sekavia käsityksiä. Sallinette minun esittää muutamia esimerkkejä Jenanin elämästä.

Ottakaamme esimerkiksi »ihmisolemuksen teoria». Onko maailmassa sellaista kuin ihmisolemus? On tietysti. Mutta maailmassa on vain konkreettinen ihmisolemus eikä abstraktista ihmisolemusta. Luokkayhteiskunnassa taas on vain ihmisolemus, jolla on tietty luokkaluonne, eikä ole luokkien ulkopuolella esiintyvää ihmisolemusta. Me puolustamme proletaarista ihmisolemusta, laajojen kansanjoukkojen ihmisolemusta, mutta tilanherrat ja porvaristo puolustavat tilanherrojen ja porvariston ihmisolemusta, vaikka he eivät sanoissa sitä myönnäkään, vaan esittävät sen ainoana ihmisolemuksena. Ihmisolemus, josta eräät pikkuporvarilliset intellektuellit toittavat, on myös irrallaan kansanjoukoista tai vieläpä sillä on kansanvastainenkin luonne. Ihmisolemus, josta he puhuvat, on olennaisesti vain porvarillista individualismia, ja sen vuoksi heidän silmissään kaikki mikä muodostaa proletaarisen ihmis- olemuksen, näyttää ihmisolemusta vastaamattomalta.

Nimenomaan tältä pohjalta käsitellään »ihmisolemuksen teoriaa», jota nyt Jenanissa jotkut ehdottavat niin sanotun kirjallisuus- ja taideteorian perustaksi. Se on aivan väärin.

Sanotaan, että »kirjallisuuden ja taiteen perustavana lähtökohtana on rakkaus, rakkaus ihmiseen». Rakkaus voi todellakin olla lähtökohtana, mutta on olemassa toinen lähtökohta ja sen lisäksi perustava. Rakkaus on luonteeltaan ihanteellinen ilmiö, se on yhteiskunnallisen kehityksen tuote. Pääperiaatteenamme on, ettei lähtökohtana pidetä ihanteellista, vaan objektiivista käytäntöä. Rakkaus proletariaattia kohtaan on syntynyt sivistyneistöstä lähtöisin olevissa kirjailijoissamme ja taiteilijoissamme sen johdosta, että yhteiskunnallisen elämän ehdot ovat saattaneet heidät tuntemaan kohtalonsa liittyvän proletariaatin kohtaloon. Vihamme Japanin imperialismia kohtaan johtuu siitä, että Japanin imperialismi sortaa meitä.

Maailmassa ei ole aiheetonta rakkautta, kuten ei ole myöskään aiheetonta vihaa: Mitä taas tulee niin sanottuun »ihmisrakkauteen», niin siitä saakka, kun Ihmiskunta jakautui luokkiin, ei maailmassa ole ollut tuollaista kaikkikäsittävää rakkautta. Kaikki hallitsevat luokat ovat aikaisemmin saarnanneet mielellään kaikkikäsittävän rakkauden aatetta; monet niin sanotut viisaat ovat myös mielellään saarnanneet sitä, mutta kukaan ei ole vielä toteuttanut sitä todenteolla, sillä luokkayhteiskunnassa se on mahdotonta. Todellinen ihmisrakkaus on mahdollista, mutta vasta sen jälkeen, kun koko maailmassa on hävitetty luokat. Luokat jakavat yhteiskunnan antagonistisiin ryhmiin, ja vasta luokkien hävittämisen jälkeen ilmaantuu rakkaus koko ihmiskuntaa kohtaan. Mutta tällä hetkellä sellaista rakkautta ei ole. Emme voi rakastaa vihollisia, emme voi rakastaa rumia ilmiöitä ihmiskunnassa. päämääränämme on niiden hävittäminen. Tämä on aakkostotuus; eivätkö kirjailijamme ja taiteilijamme yhä vieläkin ymmärrä tätä?

Sanotaan, että »kirjallisuuden ja taiteen kaikissa aikaisemmissa tuotteissa on annettu samanlainen tila niin valoisan kuin synkänkin kuvaukselle – molemmille tasan». Tässä väitteessä on paljon sekavaa. Kirjallisuuden ja taiteen tuotteet eivät suinkaan aina vastaa tätä luonnekuvaa. Useat pikkuporvarilliset kirjailijat eivät ole löytäneet elämästä mitään valoisa; heidän teoksensa ovat sisältäneet vain synkän paljastamista, ja sellaiset teokset ovat saaneet »paljastuskirjallisuuden» nimen. On ollut sellaisiakin, jotka ovat harjoittaneet yksinomaan pessimismin, elämän inhoamisen propagandaa. Päinvastoin, Neuvostoliiton kirjallisuus on sosialismin rakennustyön kaudella kuvannut pääasiallisesti valoisa. Se näyttää myös työssä esiintyviä epäkohtia, kuvaa kielteisiäkin tyyppisiä, mutta synkän kuvaaminen tapahtuu vain yleisen valoisan kuvan kirkastamiseksi eikä lainkaan, kuten täällä on sanottu, »molemmille tasan».

Taantumuskauden porvarilliset kirjailijat ja taiteilijat kuvaavat vallankumouksellisia joukkoja rettelöitsijöinä ja itseään pyhimyksinä, toisin sanoen esittävät valoisan synkkänä ja

päinvastoin. Vain todella vallankumoukselliset kirjailijat ja taiteilijat pystyvät ratkaisemaan oikein kysymyksen siitä, mitä on ylistettävä ja mitä paljastettava. Kaikkien kansanjoukkoja vahingoittavien pimeiden voimien paljastaminen, kansanjoukkojen kaiken vallankumouksellisen toiminnan ylistäminen – sellainen on vallankumouksellisen kirjailijan ja vallankumouksellisen taiteilijan päätehtävä.

Väitetään, että »tähän saakka on kirjallisuuden ja taiteen tehtävänä aina ollut paljastaminen». Tämä väite kuten edellinenkin on todistuksena tieteellisten tietojen puuttumisesta historian alalta. Edellä on jo sanottu, että kirjallisuuden ja taiteen aikaisemmat tuotteet eivät suinkaan rajoitu ainoastaan paljastamiseen. Vallankumouksellisilla kirjailijoilla ja taiteilijoilla voivat paljastuksen kohteena olla vain hyökkääjät, riistäjät, sortajat ja se inhottava kuva, jonka nämä antavat kansasta, mutta eivät suinkaan laajat kansanjoukot. Kansan- joukotkaan eivät ole vailla vikoja, mutta nämä viat on poistettava harjoittamalla kritiikkiä ja itsekritiikkiä kansan keskuudessa, ja sellainen kritiikki ja itsekritiikki ovat kirjallisuuden ja taiteen tärkeimpiä tehtäviä. Sitä ei kuitenkaan voida nimittää »kansan paljastamiseksi». Kansan suhteen kysymys voi olla pääasiassa vain sen valistamisesta, sen sivistystason kohottamisen välttämättömyydestä. Vain vastavallankumouksellisen taiteen ja kirjallisuuden edustajat voivat kuvata kansaa »luonnostaan tylsämieliseksi» ja vallankumouksellisia joukkoja »despoottisiksi kapinoitsijoiksi».

Väitetään, että »pakinan aikakausi jatkuu vielä ja että me tarvitsemme vielä Lu Hsinin kirjallista laatua». Lu Hsinilta, joka eli pimeiden voimien herruuden olosuhteissa, oli riistetty sananvapaus ja sen vuoksi hän taisteli kylmän ironian ja terävän satiirin täyttämän pakinan aseilla. Ja Lu Hsin oli siinä täysin oikeassa. Meillekin on tarpeen myrkyllisen pilkan kohdistaminen fasismiin, Kiinan taantumuksellisiin ja kaikkeen, mikä vahingoittaa kansaa; mutta Šensin-Kansun-Ningsian raja-alueella ja miehittäjien selustassa sijaitsevien vastarintatukikohtien alueella, missä vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen edustajille on annettu kaikki demokraattiset vapaudet ja jätetty ne antamatta ainoastaan vastavallankumouksellisille aineksille, ei voida yksinkertaisesti lainata Lu Hsinin pakinoiden muotoa. Täällä me voimme puhua täydellä äänellä eikä meillä ole syytä turvautua hämäriin vihjeisiin, jotka tekevät kansanjoukoille vaikeaksi teoksen ymmärtämisen. Jos taas on puhe kansan vihollisista eikä itsestään kansasta, on muistettava, ettei Lu Hsin pakinakaudellaan koskaan ivannut vallankumouksellista kansaa eikä vallankumouksellisia puolueita eikä hyökännyt niitä vastaan; suhteessa näihin hänen pakinoissaan oli kokonaan toinen sävy kuin suhteessa vihollisiin. Edellä jo mainitsin, että on arvosteltava kansan vikoja, mutta siinä on pysyttävä todella kansan kannalla ja arvostelumme tulee olla täynnä kiihkeää pyrkimystä puolustaa kansaa ja kasvattaa sitä. Jos taas suhtaudutaan tovereihin samoin kuin viholliseen, niin silloin asetetaan vihollisen kannalle. Merkitseekö tämä, että kieltäydymme kokonaan satiirista? Ei, satiiria tarvitaan aina. Mutta satiiria on monenlaista; satiiria, joka kohdistuu vihollisia vastaan, satiiria, joka kohdistuu liittolaisia vastaan, satiiria, joka kohdistuu oman leirimme ihmisiä vastaan; suhteemme siihen täytyy jokaisessa tapauksessa olla erilaista. Emme suinkaan vastusta satiiria yleensä, vaan kieltäydymme käyttämästä sitä valikoimatta.

Sanotaan näin: »En ole taipuvainen ylistämään, koska valoisaa ylistävät teokset tuskin voivat olla eteviä, ja synkkää kuvaavat teokset tuskin voivat olla mitättömiä». Joko tahi: joko olet porvarillinen kirjailija tai taiteilija ja silloin et ylistä proletariaattia, vaan porvaristoa, tai olet proletaarinen kirjailija tai taiteilija, ja silloin et ylistä porvaristoa, vaan proletariaattia ja koko työkansaa. Teokset, joissa ylistetään porvariston valoisia puolia, tuskin voivat olla eteviä, ja tuotteet, joissa kuvataan sen synkkiä puolia, tuskin voivat olla mitättömiä; tuotteet, joissa ylistetään proletariaatin valoisia puolia, tuskin voivat olla vähäarvoisia, mutta tuotteet, joissa kuvataan niin sanottuja proletariaatin »synkkiä puolia», ovat ehdottomasti mitättömiä. Eikö kirjallisuuden ja taiteen koko historia ole näyttänyt tätä toteen? Miksi ei pitäisi ylistää kansaa – ihmiskunnan historian luoja? Miksi ei pitäisi ylistää

proletariaattia, kommunistista puoluetta, uutta demokratiaa, sosialismia? Mutta on vielä ihmisiä, joilla ei ole mitään lämpimiä tunteita kansan asiaa kohtaan, vaan jotka proletariaatin ja sen etujoukon taisteluun ja menestyksiin nähden omaksuvat sivustakatsojan välinpitämättömän asenteen. Nämä ihmiset ovat kiinnostuneita vaan itsestään ja ylistävät väsymättä vain itseään, – niin, ja joskus vielä joitakin »sankareita» siitä ahtaasta ryhmästä, jonka avulla he hankkivat itselleen pääomaa. Sellaiset pikkuporvarilliset individualistit eivät tietenkään tahdo ylistää vallankumouksellista kansaa, lujittaa sen rohkeutta taistelussa, sen voiton uskoa, eikä vallankumouksellinen kansa tarvitse sellaisia »laulajia». Sanotaan vielä näin: »Kysymys ei ole asenteesta, minun asenteeni on oikea, aikomukseni hyviä, tajuan asian ytimen, mutta en ole osannut ilmaista kaikkea tätä, ja siitä syystä teos on kuitenkin esittänyt kielteistä osaa». Edellä olen jo puhunut dialektis-materialistisesta näkökannasta kysymyksen ollessa herätteistä ja tuloksista; nyt on selvitettävä, eikö kysymys tuloksista ole samanaikaisesti myös kysymys asenteesta? Jos ihminen pitää työssään ohjeenaan vain herätteitä eikä ole kiinnostunut tuloksista, niin hän on kuin lääkäri, joka kirjoittaa vain lääkemääräyksiä mutta ei välitä mitään siitä, kuinka paljon ihmisiä on tuhoutunut hänen hoitonsa tähden, tai niin kuin poliittinen puolue, joka rajoittuu julistuksiin eikä lainkaan ole kiinnostunut siitä, toteutetaanko ne käytännössä. Sallikaa kysyä: Onko sellainen asenne oikea? Ovatko sellaiset aiomukset hyviä? Tehdessämme etukäteen laskelmia tulosten suhteen ei meillä tietenkään ole takeita siitä, ettemme erehdy. Jos tosiasiat ovat kuitenkin jo osoittaneet meille, että tulos on kielteinen, ja me toimimme silti vanhaan tapaan, niin voidaanko olla sitä mieltä, että aiomuksemme ovat hyvät? Meidän on tehtävä päätelmämme poliittisesta puolueesta tai lääkäristä niiden käytännöllisen toiminnan tulosten perusteella; tämän näkökannan mukaisesti meidän on arvosteltava myös kirjailijaa. Todella hyvät aiomukset vaativat, että otetaan huomioon tulokset, yleistetään kokemus, tutkitaan menetelmiä tai – jos puhe on taiteellisesta luomistyöstä – kuvaamistapaa. Todella hyvät aiomukset vaativat varsin vilpittömästi vikojen ja virheiden itsekritiikkiä, tahtoa korjata nämä viat ja virheet. Juuri siten kommunistit soveltavat itsekritiikin menetelmää. Vain sellainen asenne on oikea. Ja , vain käytännöllisessä toiminnassa, jossa noudatetaan mitä ankarinta vastuuntuntoa, voidaan vähitellen ymmärtää, mikä on oikea asenne ja omaksua se askel askeleelta. Jos taas et käytännöllisessä toiminnassasi edisty tähän suuntaan, vaan ainoastaan väität omahyväisesti, että olet »ymmärtänyt kaiken», niin käytännössä tulee näkymään, ettet ole ymmärtänyt yhtään mitään.

Ja vihdoinkin väitetään: »Ei ole oikein kehottaa meitä tutkimaan marxilaisuutta: se johtaa siihen, että omaksumme sellaisen luomistyön metodin, joka saa meidät vain matkimaan dialektisen materialismin väitteitä, mutta se vahingoittaa luovaa mielenlaatuamme». Marxilaisuutta me tutkimme tarkastellaksemme maailmaa, yhteiskuntaa, kirjallisuutta ja taidetta dialektisen ja historiallisen materialismin näkökulmasta emmekä suinkaan muuttaaksemme kirjallisia ja taiteellisia tuotteita filosofian luennoiksi. Marxilaisuus voi vain käsittää realismin, mutta ei korvata sitä taiteellisessa luomistyössä, samoin kuin se voi käsittää atomi- ja elektroniteorian fysiikassa eikä korvata sitä. Tyhjät ja kuivat dogmaattiset määritelmät vahingoittavat luovaa mielenlaatua eivätkä vain luovaa mielenlaatua: ne vahingoittavat ennen muuta itseään marxilaisuutta. Dogmaattinen »marxilaisuus» ei ole lainkaan marxilaisuutta, vaan jotakin marxilaisuuden vastaista. Voiko marxilaisuus kuitenkin hävittää jonkinlaista luovaa mielenlaatua?

Kyllä voi. Se hävittää päättävästi feodaalista, porvarillista, pikkuporvarillista, liberaalista, individualistista, nihilististä, estetisoivaa, aristokraattista, rappiohenkistä, pessimististä ja muuta kansanvastaista ja epäproletaarista luovaa mielenlaatua. Mutta jos sellaista luovaa mielenlaatua on proletaarisilla kirjailijoilla ja taiteilijoilla, niin pitääkö se hävittää? Olen sitä mieltä, että pitää, vieläpä mitä päättävimmällä tavalla, mutta hävitettäessä vanhaa voidaan samanaikaisesti rakentaa uutta.

V

Mistä todistaa se seikka, että kirjallisuuden ja taiteen työntekijäin piireissä Jenanissa on syntynyt mainittuja ongelmia? Siitä, että näissä piireissä esiintyy vielä laajalti poikkeamista oikeasta työtyylistä ja että toverillamme on vielä paljon sellaisia syntejä kuin idealismi, dogmatismi, tyhjänpäiväinen haaveilu, sanojen pieksäntä, käytännön halveksiminen, joukoista irtautuminen jne. Tässä tarvitaan todellista ja vakavaa kamppailua työtyylin korjaamiseksi.

Monet toverimme eivät vielä tajua täysin eroa proletariaatin ja pikkuporvariston välillä. Monet puolueen jäsenet ovat liittyneet puolueeseen organisatorisesti, mutta ideologisesti he eivät ole kokonaan eivätkä toisinaan lainkaan liittyneet siihen. Näillä ihmisillä, jotka eivät ole ideologisesti vielä liittyneet puolueeseen, on pää täynnä riistäjäluokilta periytynyttä rojua; he eivät lainkaan ymmärrä, mitä on proletaarinen ideologia, mitä on kommunismi, mitä on puolue. He järkeilevät näin: »Mitä se sellainen proletaarinen ideologia on, eikö se ole samaa vanhaa jankutusta?» He eivät tajua, että tämän »jankutuksen» omaksuminen ei ole lainkaan helppoa, että on ihmisiä, jotka eivät ikäänään pysty kehittymään kommunisteiksi ja että sellaisille ihmisille ei jää muuta neuvoksi kuin erota puolueesta. Sen vuoksi, vaikka enemmistö puolueeseemme, meidän riveihimme kuuluvista tovereista on aatteellisesti vankkaa väkeä, on kuitenkin välttämätöntä – jotta meidän johtamamme vallankumous pääsisi kehittymään vielä laajemmaksi ja päättyisi nopeammin – saattaa todenteolla rivimme järjestykseen niin ideologisessa kuin organisatorisessakin suhteessa. Mutta saadaksemme asiat järjestykseen organisatorisessa suhteessa tarvitaan ennen muuta järjestyksen aikaansaamista ideologisessa suhteessa, tarvitaan proletaarisen ideologian taistelun kehittämistä epäproletaarista ideologiaa vastaan. Kirjallisuuden ja taiteen työntekijöiden piireissä Jenanissa ideologinen taistelu on jo alkanut ja se on täysin välttämätöntä. Pikkuporvaristosta lähteneet henkilöt turvautuvat aina sitkeästi kaikkiin keinoihin – niiden joukossa kirjallisiin ja taiteellisiin – tehostaakseen itseään, levittääkseen vakaumuksiaan, pyrkien muovaamaan puolueen ja koko maailman pikkuporvarillisen sivistyneistön omaksi kuvaksi. Näin ollen meidän täytyy huutaa heille kovalla äänellä: »Kuulkaahan, toverit! Tuo ei kävele! Proletariaatti ei mukaudu teidän tahtoonne. Teidän talutusnuoraanne lähteminen merkitsisi tosiasiallisesti suurten tilanherrojen ja suurporvariston talutusnuoraan lähtemistä. Se uhkaa tuholla puoluetta ja kotimaata». Ketä sitten on seurattava? Vain proletariaatin etujoukon esikuvan mukaan voidaan muovata uudeksi puolue, muovata uudeksi maailma. Odotamme, että toverit kirjailijat ja taiteilijat tajuavat tämän kiistan koko vakavuuden ja ottavat aktiivisemmin osaa taisteluun, jotta saavuttaisimme kaikkien tovereiden tervehtymisen, jotta rivimme liittyisivät täydellisesti ja todenteolla yhteen ja lujittuisivat sekä ideologisesti että järjestöllisesti.

Sen johdosta, että ideologisessa suhteessa meillä ei kaikki ole vielä läheskään hyvin, monet toverimme eivät ole pystyneet käsittämään oikealla tavalla eroa vallankumouksen tukialueiden ja kuomintangin vallassa olevien alueiden välillä ja ovat sen vuoksi tehneet aika tavalla virheitä. Monet toverit ovat saapuneet tänne suoraan Šanghain rappujen alla sijaitsevista häkeistä¹⁰. Mutta saavuttuaan sellaisista häkeistä vallankumouksen tukikohtien alueelle toverit eivät ole siirtyneet ainoastaan yhdeltä seudulta kokonaan toisenlaiselle, vaan ovat siirtyneet yhdestä aikakaudesta kokonaan toisenlaiseen – puolifeodaalisesta puolisiirtomaayhteiskunnasta, joka on suurten tilanherrojen ja suurporvariston vallan alla, he ovat siirtyneet proletariaatin johtamaan uuden demokratian vallankumoukselliseen yhteiskuntaan. Saapuminen vallankumoukselliselle tukialueelle merkitsee siirtymistä

¹⁰ Häkit, jotka sijaitsevat rappujen alla tai rappujen vierellä Šanghaissa. Ne ovat ahtaita ja pimeitä koppeja, ja sen vuoksi asuntovuokra niistä on verraten alhainen. Puutteelliset kirjailijat ja taiteilijat, intellektuellit ja köyhät toimitsijat asuivat suurimmaksi osaksi näissä kopeissa.

aikakauteen, jota ei vielä ole ollut Kiinan koko moni tuhatvuotisessa historiassa, laajojen kansanjoukkojen vallan aikakauteen. Ihmiset, jotka ympäröivät meitä, joiden keskuudessa me teemme propagandatyötämme, ovat täysin toisenlaisia ihmisiä. Entinen aikakausi on siirtynyt peruuttamattomasti menneisyyteen. Sen vuoksi meidän on ilman pienintäkään horjuntaa sulauduttava yhteen näiden uusien kansanjoukkojen kanssa. Mutta jos täälläkin, näiden uusien joukkojen keskuudessa tovereita erottaa niistä entiseen tapaan, kuten viimeksi puhuessani sanoin, »tuntemattomuus» ja »ymmärtämättömyys», jos he täälläkin muistuttavat »sankaria, jolla ei ollut missä näyttää uljuuttaan», niin sellaisten tovereiden ei ole vaikea olla ainoastaan maa- seudulla, vaan vieläpä Jenanissakin. Eräät toverit ajattelevat näin: »Kirjoitan edelleenkin 'suuren selustan' lukijoita varten¹¹, se on minulle tuttua ja sillä on 'yleiskansallinen merkitys'.» Sellaiset käsitykset ovat täysin vääriä. »Suuri selusta» tulee myös muuttumaan, »suuren selustan» lukijat eivät tahdo kuulla vallankumouksen tukialueiden kirjailijoilta samoja vanhoja tarinoita, jotka ovat jo kauan ikävystyttäneet heitä. He odottavat, että vallankumouksen tukialueiden kirjailijat kertoisivat heille uusista ihmisistä, uudesta maailmasta. Tästä seuraa, että mitä määrätietoisemmin kirjallinen tuote on tarkoitettu vallankumouksen tukikohtien kansanjoukoille, sen suurempi on sen yleiskansallinen merkitys. Fadejevin¹² »Tuhossa» on kuvattu vain yhtä pientä sissijoukkoa. Tätä teosta kirjoitettaessa ei ole lainkaan pyritty miellyttämään vanhan maailman lukijoiden makua, mutta sittenkin sen vaikutus on ulottunut koko maailmaan. Ainakin Kiinassa, kuten kaikille on tunnettua, sillä on ollut hyvin suuri vaikutus. Kiina kulkee eteenpäin eikä taaksepäin. Kiina vievät eteenpäin vallankumouksen tukialueet eivätkä mitkään takapajuiset taantuvat seudut. Korjatessaan työtyyliään tovereiden täytyy ensi sijassa selvittää itselleen tämä perustilanne.

Mutta koska kerran on välttämätöntä sulautua uuteen aikakauteen, uusien kansanjoukkojen aikakauteen, on siis myös välttämätöntä ratkaista lopullisesti kysymys suhteesta kansanjoukkoihin. Ohjelauseeksemme on otettava Lu Hsinin seuraavat rivit:

»Rypistäen kulmiani katson kylmästi halveksien ylimyksen tuomitsevasti kohotettuun sormeen. Mutta kumartaen päätäni olen kuin puhvelihärkä valmis palvelemaan lasta». ¹³

Sana »ylimys» tarkoittaa tässä vihollista; me emme koskaan taivuta päätämme vihollisen edessä, niin hirmuinen kuin se lieneekin. Sana »lapsi» tarkoittaa tässä proletariaattia ja laajoja kansanjoukkoja. Kaikkien kommunistisen puolueen jäsenten, kaikkien vallankumouksellisten, vallankumouksellisen kirjallisuuden ja taiteen kaikkien työntekijöiden on otettava esimerkiksi Lu Hsinista, on tultava »puhvelihäräksi» proletariaattia ja kansanjoukkoja varten, annettava niille kaikki voimansa, koko elämänsä viimeiseen hengenvetoon saakka. Sitä varten, että sivistyneistö voisi sulautua kansanjoukkoihin, että se voisi palvella kansanjoukkoja, tarvitaan aikaa, jotta molemmat pääsisivät tutustumaan toisiinsa. Tässä keskinäisessä tutustumisessa eivät kärsimykset ja hankaukset ole ainoastaan mahdollisia, vaan myös väistämättömiä. Tarvitaan kuitenkin vain päättäväisyyttä, ja silloin tarkoitus saavutetaan.

Olen käsitellyt tänään vain muutamia peruskysymyksiä, jotka koskevat toimintamme suuntaa kirjallisuuden ja taiteen alalla. On vielä paljon konkreettisia kysymyksiä, joiden tutkimista on jatkettava vastaisuudessa. Olen vakuuttunut siitä, että toverit tekevät vakaan

¹¹ Tarkoitetaan kuomintangin vallassa olleita piirikuntia. Japanilaisia anastajia vastaan käydyn sodan aikana ihmiset nimittivät tavallisesti Kiinan lounaisosissa ja luoteisosissa sijaitsevia laajoja alueita, joita japanilaiset miehittäjät eivät olleet saaneet haltuunsa, vaan jotka olivat kuomintangin vallassa »suureksi selustaksi» erotukseksi »pienestä selustasta», toisin sanoen japanilaisille tehdyn vastarinnan tukikohdista, jotka sijaitsevat japanilaisten miehittäjien selustassa ja joita kommunistinen puolue johti.

¹² A. Fadejev — tunnettu neuvostokirjailija. Hänen novellinsa »Tuho», joka julkaistiin vuonna 1927, kertoo sissijoukkueen, johon kuului siperialaisia työläisiä, talonpoikia ja vallankumouksellisia intellektuelleja, taistelusta vastavallankumouksellisia joukkoja vastaan kansalaissodan aikana Neuvostoliitossa. Lu Hsin käänsi tämän novellin kiinan kielelle.

¹³ Ks. Lu Hsinin pakinaa »Pilapiirros itsestäni» »Kokoelmasta, joka ei kuulu kokoelmiin» (Kootut teokset, osa 7).

päätöksen kulkea tähän suuntaan. Olen vakuuttunut siitä, että työtyyliä korjaamalla, jatkuvasti opiskelemalla ja työskentelemällä toverit pystyvät epäilemättä uudistumaan itse ja uudistamaan luomistyönsä, pystyvät luomaan paljon oivallisia teoksia, jotka saavat osakseen lämpimän vastaanoton kansanjoukkojen taholta, ja että he pystyvät kohottamaan kirjallisuuden ja taiteen niin vallankumouksen tukialueilla kuin koko Kiinassakin uudelle, kunniakkaalle tasolle.

Toukokuussa 1942. Suomennos venäjistä Tuure Lehén. Mao Tse-Tung 1958. Teoksia. II osa. Tampere: Kansankulttuuri Oy. Suomennoksessa käytettyjä sanoja on nykyaikaistettu.

Mao Zedong 2005. Kirjallisuuden ja taiteen kysymyksiä käsittelevässä neuvottelukouksessa Jenanissa pidetyt puheet. Sosialismi.net.